

2
2
3
3
3
3
3
3

1671.

- 28^{a, b, c} Simon, Johann, Georgius: *Tura patrinorum*.
3 Exempl. 1671: 1678.
- 29^{a, b, c, d} Simon, Joh. Georg: *De juribus obstetricum*,
4 Exempl. 1671, 1678: 1740.
30. Stranchius, Johann, Collegii Juris Dni decanus: *et lectio-
nem cursoriam Ephraimi Wagneri innotat.*
31. Stranchius, Johann: *Collegii Juris Dni . . . Decanus:*
et lectionem cursoriam Facobi Vogleri innotat.
32. Stranchius, Johann, Collegii Juris Dni . . . Decanus:
et Dissertationem in ang. Johanne Corali Maevii innotat.
33. Stranchius, Johann, Collegii Juris Dni . . . Decanus:
et disputationem in ang. Johannis Schölperi innotat.
34. Stranchius, Johann, Collegii Juris Dni . . . Decanus:
et disputationem in ang. Philippi Cordiani Besii innotat.
- 35^{a, b} Stranchius, Johann: *Dissertationum aedilicium prior,*
quae est de retributoria actione.

1671

36. Strauchius, Johannes: *Dissertationum acrobaticarum posteriorum, continens reliquas duas aetiones, aestimatoriarum* 44
- - - *et in factum.* 45
37. Strauchius, Johannes: *Conditio de eo, quod certo loco dari oportet.*
38. Strauchius, Joh.: *De modo appellandi ad causam rem Imperialem.*
- 39^{a, b, c} Strauchius, Johannes: *De appignorationibus Imperialis Libris.* 3 Sept. 1715, 1742° 1743.
40. Strauchius, Fr.: *De austregis sive privilegiatis Sacri Rom. Imp. procerum instantiis.*
- 41^{a, b} Strauchius, Johannes: *De jure maritorum in uxores usque uxores.*
- 42^{a, b} Strauchius, Johannes: *Dissertatio publica et fil. XLVIII Libri VI Cod. de personis incertis constitutionum repositam.* 2 Sept. 1671 et sumus edita 1714. cum brevis de votis Strauchii narratione auctore Laurentio Andrea Hamburgero.

43. Stranckius, Joh. : Praesentium Imperii periodum
sistit.

44. Stranckius, Johann : De hostenditiis .

45. Stranckius, Johannes : De actio publicis sine judi-
cialibus

16

3

37

38

39

40

41

42

486.

1671, 28^h

~~11~~
2

f. f.

PATRINOS

Die

Gevattern

102

PRÆSIDE

JOH. GEORG. SIMONE. D.

EXHIBET

JOHANN. JACOB.

ERFURTO. THURINGUS

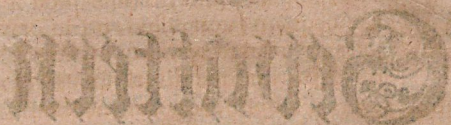
JENÆ.

LITERIS MÜLLERI. LXXIIX.

32.
~~30~~

PATRINOS

JOH. GEORG. SIMONE D.

JOHANN JACOB

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
SAXONY-ANHALT
MAGDEBURG

UNIVERSITÄT
MAGDEBURG

L. S.

Arduum jam profectò opus,
varieque, ut reor, hætenus inter eru-
ditos reciprocatum Tibi, piissime Le-
ctor, propino; tum maxime quod me
nequicquam lateat, illud, uti in præxi
inter nostrates receptissimum, ita vetè-
ribus Juris utique diversi spinis vexa-
tissimum evasisse; Paternos Tibi sisto, quorum nec nomen,
nedum ipsam realitatem delicatæ apud antiquos Latinitati
cognitam fuisse, multi subinde vociferantur; ad eò quidem;
ut nisi me, penitus ferè desperatum, fiducia Tuæ, quam
mibi promitto, benevolentia crexisset, jamdudum cala-
mum fecissem obtusiorum, quid? plane dedissem dev-
otum; Sed causæ confido iustissimæ, quam exercitum hæc
puclicum efflagitat, Deusque quem semper imploro,
clementissimè secundet!

CAPUT I.

PATRINORUM ONOMATO- LOGIAM, DESCRIPTIONEM, FUNDA- MENTUM ET CAUSAM EFFICI- ENTEM EXHIBENS.

§. I.

Unde rò Patrinus dicitur, & an vocabulum sit satis
Latinum, veteribusque Doctoribus Classicis cog-
nitum, alii, me non obstante, fusius disquirant. Sa-
nè

A 2

4.

nè Patrinoꝝ & Matrinarum appellationem serò, fort
que seculo IX. coepisse, exillimat *Amalar. in Capit. Caroli*
M. & in vit. S. Otthon. lib. 2. cap. 15. Similiter *Vossius*, te-
ste *Dn. Gerhard. van. Mastricht. in Tractat. de Suscepto-*
rib. p. m. 13. hæc nomina ex eo adinventa esse putat, quod,
qui è sacro fonte alterum elevat, cum quodammodo ad-
optant, non bonoꝝ ratione, sed curæ paternæ, quæ im-
penditur ad hoc, ut in religione Christianâ piè educetur.
Quicquid hujus rei sit, contentus hæc vice ero, quod sci-
am, hæc vocabula, utut forsitan non Juri Civili, vel ve-
teribus Autoribus Latinorum; attamen Juri Canonico, c.
100. in Catechismo, Distinct. 4. de Consecrat. Juris item
Consultis & Confessoris nostris, similiter praxi quodi-
ana esse maxime cognita, quid? quod usitatissima *vid. Be-*
nedict. Carpzov. in Jurisprudenc. Confessorial. lib. 2. desin.
268. & 1699. Malant equidem multi nostratium patri-
noꝝ & matrinarum loco substituere cum *Gerhard. Loc.*
Theolog. de Baptism. n. 268. p. m. 344. patrilinos, matrilinas-
que, quippe cum & hæc vocabula pristinis Autoribus fu-
erint magis nota, tametsi applicatio ad susceptores eosdem
latuerit. Sed placet in hoc sententia *Mastricht. p. m. 14.* qui
patrilinos & matrilinas dicit eos, qui patrem aut matrem
habent superstites, quod confirmat *Cicer. de Arusp. in*
verb. Si puer ille patrilinus & matrilinus terram non tenu-
it. Eadem leguntur apud *Rosin. Antiquis. Roman. lib. 3.*
cap. 31. verb. Flamini vel Flaminie. p. m. 504 De his inquit
ille, in hunc modum scribit *Festus*: Flaminius Camillus
puer dicebatur ingenitus, patrilinus & matrilinus, qui Fla-
mini Diali ad sacrificia præministrabat. Antiqui enim mi-
nistros Camillos dicebant. Flaminia dicebatur sacerdoti-
a, quæ Flaminicæ Diali præministrabat, eaque patrilina
& ma-

5.
& matrima erat, hoc est, patrem & matrem adhuc vivos habeat &c. Videtur igitur hic errore natus ex imperitiâ scribarum, in seculis anterioribus, literam *m.* pro *n.* in describendo vocabulo *patrinus* substituentium. Invenimus etiam vocabula *patritii* & *filiotti* apud *Alexand. de Imol. ad l. generaliter. ff. de in jus vocand. n. 5. p. m. 39. b.* quæ tamen parum curataus.

§. II.

Aliis nominibus sæpius *Patrini* (idem semper observatum volumus de *Matrinis*, cum earundem in rōto hoc discurfu eadem conditio sit) ab Autoribus, & Jure tam Canonico, quàm Civili indignantur: Vocantur siquidem *αὐδοχοί*, susceptores & susceptrices, tametsi quondam alia personæ susceptorum & susceptricum fuerint, quæ nimirum baptizatum tradidum ex aquâ, pro sexus varietate, suscipiebant, quod postea ad diaconos & diaconissas pertinuisse videtur) *patroni*, *patronæ*, adductentes, offerentes, fidedictores, fideductores vel potius fideductores, nutritii ac pædagogî hominis baptizandi, *geßandes*, *porrigendes*. *Propatres*, *Compatres*, (quasi cum patre *patres* vid. *cap. tua nos. 7. x. de cogn. spirit. Augustin. Ep. 23. Schneiderv. ad §. penales. 12. n. 42. Inst. de Act. ion. Speckhan. Quasi. iur. cens. 1. q. 51. n. 14. Speidel. notab. jurid. verb. Gebattern) *commatres*, *fidejutores*, *sponsores*, *vades*, *patres spirituales pueri*. *Raul. Laymann. Theolog. Moral. tom. 2. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 1. pag. 319.* vulgariter *sancituli*, vid. *Gvid. de Bayß. ad can. in Catechismo. distinct. 7. de consecrat.* imò simpliciter *patres*, (licet patris appellatio olim non tantum ad susceptores, sed & ad eum, qui baptizabat, referretur. *Amalar. lib. 6. c. 24. in fin. de divin. offic.*) *Germ. Paten/ Gebattern.* Gall. *Compere*, *commere*; de*

quibus omnibus ex professo egit *Dn. Mastricht. l. c. add. Cass. Einck. 1.5. Disput. Giesfens. 13. n. 60. & seqq. q. 2. p. m. 292. Amalar. Fortunat. de offic. divin. l. I. c. 24. 29. & 33. Augustin. de pecc. merit. l. I. c. 34.*

S. III.

Describuntur aliás Patrini, quod sint Personæ stabiles, festium loco in administratione baptismi adhibitæ, quæ baptizandi curam, quo bonus imposterum Christianus evadere queat, coram sacerdote interrogante spondent. Coincidit cum hac delineatio *Layman. l. c.* quod sint quasi spirituales patres, nutritii ac pædagogii hominis baptizandi, qui eum ob solennem sponsonem suam, accedente etiam Ecclesiæ præcepto, in Christiana fide instruere; præsertim symbolum & orationem dominicam edocere obligati sunt, juxta *e. vos ante. distinct. cit. 4. de Consecrat. Aug. serm. 215. de Temp. Thom. quest. 67. art. 8.* Prioribus quidem temporibus unum genus Patrinatorum extitisse constat, postmodum, auctis ceremoniis, necessitateque sæpius sic svadente; imò & Jure Canonico, uti patescit *ex t. s. de Cognat. Spirit. & dist. 4. de Consecrat.* triplex Patrinatorum ratio instituta fuit, adeoque dabantur iidem vel occasione baptismi, (quod proprie infantibus competeat) vel Cathéchismi, quod apud adultos moris erat) vel confirmationis. Illi partim rogabantur à parentibus. *Dn. Ziegler. ad Inst. Lancelot. l. 2. r. 5. §. 6. p. m. 339. ex Augustin. Epist. 23.* ubi eum interrogat Cœpiscopus Bonifacius; quid est illud, quod quando ad baptismum offeruntur, pro eis parentes tanquam fideiuctores respondent? partim etiam sponte sacerdotibus offerebant infantes, fortè expositos, parentibus orbatos, vel aliás sub Gentilismo degentes & educatos, *confer. Augustin. ad Bonif. Ep. 23. Patrinos ex Cathéchismo*

baptismo sibi metipsis adulti quærebant, adhibitâ instanti sollicitatione, ut ad Sacerdotem ducerentur, vitæque omnis, quam deinceps æturi sint, patrini curam susciperent: Licet quoque Patrinos ex Catechismi, qui baptismo præmitti solet, instructione pro infantibus olim responisse, affirmet *Henric. Zoef. ad. t. X. de Cognat. Spirit. n. 13. p. m. 417.* De his patrinis sequentia tradit *Dn. Ziegler, ad Inst. Jur. Canon. Lancellos. citat. l. 2. t. 4. §. 4. p. m. 337.* Catechismi examen baptismo præmitti solebat & scrutinium dicebatur. Adulti quidem in ejusmodi examine ipsi ad interrogationes respondebant, & diabolo ejusque operibus renunciabant. Pueri quoque ipsi ore suo acceptam catechismi doctrinam recitabant, patrinorum tamen, quos vocant, seu susceptorum præsidio aliquo opus habebant; quare cum ad confessionem edendam sese siserent, pedem suum susceptoris pedi imponebant. Infantes verò & parvuli, qui à susceptoribus gestabantur, ipsi professionem fidei edere non poterant, & idcirco nomine eorum respondebant patrini seu susceptores, add. *Cujac. ad cap. 5. X. de cognat. Spirit. Patrini confirmationis*, quorum sæpius mentionem injicit *Dist. 4. de Consecrat. c. 100. seqq.* tunc de nuntio introduci dicuntur; cum in Sacramentum abissit imaginarium confirmatio baptismi accepti, quæ præmum manus impositione, post olei simplicis puritate, tandem chrismate fiebat juxtim & expediebatur.

§. IV.

Fundamentum eorum in jure nostro videmus in *l. 26. C. de Nupr. t. 1. X. de Cognat. Spirit. can. 1. ita diligere. Et seqq. 30. q. 3. can. si quis ex uno. 33. q. 4. Can. 100. in Catechismo can. 101. non plures. can. vos ante omnia. 105. Et seqq. Distinct. 4. de Consecrat. can. parvenit. 18. q. 2. Inst. Jur. Canon. Lancellos. l. 2. t. 4. §. 4.*

§. V.

Causam efficientem simul ac originem Patrinatorum, præcisè talem, nescimus: Tempore liquidem Johannis Baptistæ, Christi, (uti vult *Ludolph. Sax. lib. 1. de vit. Christ. c. 27. ap. Masfricht. p. m. 15.*) ejusque Apostolorum, (ut tradit *Viccom. de antiq. baptism. rit. l. 1. c. 30.*) altum de hisce personis ubique erat silentium, tacente præsertim ipsâ Scripturæ Sacræ paginâ; Quare primam eorum mentionem fecisse volunt *Terrulianum de Baptism. cap. 18.* florentem in seculo, post Christi incarnationem, tertii primordio. Sunt tamen nonnulli (quos operosè refutat *Masfricht. de suscept. p. m. 23.*) qui cum *Brocbm. in art. de Baptism. sect. fin.* quem citat *Carpz. in Jurispr. Consistor. lib. 2. tit. 17. Defin. 268. n. 3.* horum originem referunt ad Higinum, nativitate Atheniensem, X. Ecclesiæ Romanæ Episcopum, qui, cum viveret, juxta *Johann. Cluver. in histor. sub vit. Anton. Pii. p. m. 252. Euseb. Chronic. & lib. 4. Eccles. cap. 8. addat Jacob. Ayer. in process. histor. p. 1. c. 7. Obs. 3. n. 12. cum Platin. in vit. Higin. Chyer. sup. Johann. cap. fin.* circa annum Christi 140. jussit, antequam sanguinem pro veritate funderet, ut Pius & mox Anicetus, cum reliquis Romanorum Præsulibus, hortarentur fugitivos hinc inde, & jam jam dilaniandos Christianos, quo in gravissimis illis persecutionibus, in quibus liberi parentibus eripiebantur, adhiberentur certi testes baptismi infantibus administrati, quibus etiam demandabatur, ut parentibus sublatis infantem, in doctrinâ Christianorum erudiendum curarent.

§. VI.

Tametsi quoque suprâ citatus *Eusebius lib. 7. cap. 20. & lib. 8. c. 21.* referat occasionem huic patriatui præbu-

isse

buisse baptismum catechumenorum, quod
 susceptores testes & sponsores eis destinati
 fuerint, qui de eorum fide & baptismo testi-
 ficarentur. Cum quo consentit *Job. VVinc-*
ckelmann. tom. 3. Disp. Giessens. th. 12. num. 56.
p. m. 377. in verb. Atque hinc mos ille in Ec-
 clesia obtinuit, ut patrum ac susceptores inter-
 rogati in persona infantis: Abrenuncias Sa-
 tanæ? Credis in Deum Patrem, & Filium, &
 Spiritum sanctum? Respondeat, abrenun-
 cio, credo. Quod non est ridiculum & ina-
 ne spectaculum. Nihil enim aliud illi testan-
 tur & spondent, quam quod Christus ipse par-
 volorum nomine testatus est, & pro eis spo-
 ndit, cujus sponsonis & confessionis sum-
 mam illi repetunt. Aliam opinionem re-
 censet *Baldwin. in casib. conscient. lib. 2. c. 9. cas.*
8. p. m. 413. huic adhibendorum patrinorum
 ritui ansam præbuisse parentes, qui ex Gentili-
 smo ad Christianam religionem recens conver-
 si fuerant, qui vel ob ignorantiam non potue-
 runt, vel ob incuriam noluerunt infantes suos

B

in

in verâ fide Christianorum educare, ideò alii, qui melioris essent iudicii, electi sunt, qui non saltem de baptismo infantis testarentur, sed & curam educationis in verâ fide susciperent. Aliàs Judæi olim in circumcissione habebant & adhuc habent suum testem, quem patrem fœderis appellabant, *vid. Buxtorff. in Lexic. Talmud. col. 1512. Pirk. Rabb. Eleas. cap. 19. & Dedekenn. Consil. Consist. vol. 1. part. 2. lib. 2. sect. 5. num. 9. p. m. 459.* Unde quoque *Immanuel. Tremell. ad Es. cap. 8. vers. 2* putat, ritum hunc adhibendi paternos in Ecclesiâ Christianâ profectum ex ritu Judæorum, qui similiter testes adhibuerunt de imposito nomine cum infans circumcideretur. Eo enim die nomina infantibus imposita fuisse ex antiqua traditione notum est, *vid. Dn. Ziegler. ad Instit. Jur. Canon. l. 2. tit. 4. §. 4. p. m. 337 ex Richard. Montacut. de Origin. Eccles. part. 1. p. m. 83. & 104.* prouti etiam Christiani eo tempore, quo baptizatur infans, nomen imponere solent.

C A P. II.

CAPUT II.
PATRINORUM SUBJE-
CTUM ET OBJECTUM
DELINEANS.

§. I.

Materia in qua, sive subjectum patrinorum requirit per-
sonas pias, honestas, sive majorenes, sive minore-
nes existant, *Navarr. lib. 4. consil. 2. de cognat. spirit. edit. 2.*
Henriquez. lib. 12. cap. 11. n. 2. Sanchez. lib. 7. disp. 61. dummodo
sint ejusmodi intellectus & ætatis, ut opus hocce tam ardu-
um ritè peragere valeant, quos ad minimum catechismum
edoctos esse, & ad sacram synaxin accessisse oportet. Sin-
gulariter hoc monet supra citatus *canon. 105. distinct. 4. de*
consecrat. ubi: vos ante omnia, tam mulieres, quam vivos,
qui filios in baptismo suscepistis, moneo, ut vos cognoscatis
fidejutores apud DEum extitisse pro illis, quos visi estis de
sacro fonte suscipere, ideoque semper eos admonete, ut ca-
stitatem custodiant, justitiam diligant, charitatem teneant.
Ante omnia symbolum & Orationem Dominicam & vos ip-
sitenete, & illis, quos suscepistis de sacro fonte, ostendite.
Conspirant eum hoc *F. M. K. O. cap. 3. §.* in verbis: **Son-**
sten auch solch: Gebattern gebeten/und die Leute von den
nen Predigern dahin erinnert werden/so des Verstandes
un des Alters seyn/dz sie solches Christliche Werck verrich-
ten können. Darum keine Person/so nicht den Catechisi-
mmu gelernet/und zur Communien gewesen/zur Gebat-
terschafft zu verstaten. Sereniss. Elect. Sax. General Ar-
tickel/ sit. 6. apud Dn. Fritsch de Jur. Eccles. part. 3. pag. 65.
Nach

Nachdem auch an etlichen Orden ein Mißbrauch eingedrungen / daß junge Leute / die selbst noch Kinder seyn / zu Paten gebeten werden / so die Kinder nicht halten können / auch die Ursachen nicht verstehen / was der Paten Ampt auff sich trägt / sollen hinführo die Pfarrer und Kirchendiener deßhalben das Volk erinnern und vermahnen / solche Gevattern zu bitten / und bey der heiligen Tauffe zu stellen / die des Alters und Verstandes seyn / daß sie solchen Actam mit Ernst verrichten können. *Ordin. Eccles. Saxon. Elect. tit. 6. §. 6. ap. cit. Dn. Fritsch. p. 208.* Zu Gevattern soll man niemand / der des Heil. Abendmahls sich noch nicht gebrauchet / bitten / auch sollen junge Leute / welche zu Gevattern zum ersten mahl stehen / zuvor beym Pfarrer sich persönlich anmelden / was von der Tauffe sie verstehen / bericht geben / und aufbedörffen Unterweisung bekommen. *add. König. CC. app. p. 122. Alcuin. lib. de offic. divin. Tom. X. Bibl. PP. p. m. 262. Dn. Ziegler. ad Inst. Jur. Canon. l. 2. t. 4. §. 4. p. m. 337.*

§. II.

Dissentit quidem præter *Abb. ad c. debitum. num. 3. de Baptism. Gisbert. Voet. polit. Christian. p. 1. l. 2. tr. 2. §. 3. c. 4. q. 6.* qui ætate minores penitus à parrinatu exclusos vult: quoniam ipsæmet tutela & cura aliorum indigent in fidei institutione. Quod si ergo in temporalibus non admittuntur minores ad tutelam *l. 1. ff. de Minorib.* quomodo admittentur in spiritualibus? Præter eâ videtur, secundum eundem, puerorum, præsertim Principum & Magnatum, parrinatus, ob munera, aliq; commoda de hoc seculo, sive præsentia, sive sperata, introductus, aliquam cognationem habere cû canonicatum, episcopatum, abbatiarum, & regalium sacerdotium collatione, quia pueri, si non infantes, in regno spali gaudere solent. Sed nos salva aliorum sententia, non arbi-

arbitramur, absolutam hinc argumentationē fieri posse à tutela ad patrinatum. Tutores etenim dantur, ut statim parente naturali vita defuncto, tam personam pupilli gubernent, quam bona ejusdem administrent; patrini verò, ut testes potius sint baptismi legitimè administrati, quod testimonium quoque ab iis, qui minorenes sunt, expediri potest, posito, quod ad adultiorem ætatem pervenerint: major siquidem de iis, quæ in minorennitate vidit, optimè attestatur. Nec obstat, quod patrinus insimul in administratione baptismi promittat, se infantis salutem vitamq; moratam temporalem curaturum: quoniam in minore hæc promissio maxima ex parte eventualiter se habet, acceditque vel gubernationi patris, si ille adhuc vivat, vel tutoris, si pater evivis fuerit sublatus: hinc non semper requiritur, ut minor à patre curam suscipiat baptizati, sed præsumitur, parentem voluisse tacitam hanc conditionem adjicere, si scilicet ad majorennitatem pervenerit; perinde, uti tutor dari potest à parente minor, cum hac expressa adjestatione, si major factus sit, non refragante §. 13. *Inst. de Exc. tutor.* quum medio tempore administrationē suscipiat dativus. Eadem est ratio filiorum Magnatum, quibus licet apud Pontificios concedatur Dignitas Episcopi, Abbatis, Prælati &c. attamen administratio sacrorum & territorii Ecclesiastici usq; ad majorennitatem semper differtur. Præterea lubenter credimus, expeditio officium patrinorum celebrari à majorennibus interim exinde non sequitur, minorenes probe sibi constantes, saniq; intellectus ab hoc munere esse penitus removendos. Contendit insuper *Synod. Colonienf. A. 1536. can. 4.* profectæ ætatis sponsores eligi debere, nō impuberes; ne se, videatur infans infante offerre, ac sponsores se Deo pro alio constituere, qui, quod promittit, nō intelligit, ideoq; multo min⁹, quod non intelligit,

git, docere potest. Sed licet hæc de impubere exasse confirmemus, cum *Laymann. l. c. num. 2.* attamen exinde nondum sequitur: Ergo minor, atque impubertate egressus patrinus esse nequit. Quin potius hoc modo formabimus argumentum: quicumque sacra Cœnæ participes fieri potest, ille non debet removeri ab hoc munere patrinatus, per ea, quæ tradit *Synod. Londinens. Ann. 1603. can. 20.* Atqui minor Sacra Cœnæ particeps fieri potest, imò totâ die ipso actû (attestante manifestissimâ experientiâ) particeps fit; Ergo ab officio patrinatus removeri non debet. De susceptoribus decrepitæ ætatis *vid. Pruckner. cent. 5. q. 53.*

§. III.

Excluduntur itidem in Jure Canonico Abbates, Monachi & Moniales, (non tantum solitudinem colentes & sibi solum, non aliis vacantes, uti putat *Egid. Coninck. 3. p. 9. 67. a. 7. num. 56.* sed omnes religiosi, saltem claustrales, *Sanchez. lib. 7. de matrim. D. 60. n. 21. p. m. 202.*) quibus de baptismo non licet filios suscipere, vel com patres commatresve sibi facere, vel fœminas osculari, *can. 103. can. 104. distinct. 4. de Consecrat. ibique Guid. de Bays. jung. cap. 4. huj. Dissert. §. 8. q. 10.* Idem repetitur in *c. pervenit. 18. q. 2. in verb.* Pervenit ad nos, quod in monasterio tuo passim mulieres ascendant & (quod adhuc est gravius) monachos tuos sibi commatres facere, & ex hoc incautam cum eis communioem habere. Ne ergo hæc occasione humani generis inimicus sua eos (quod absit) calliditate decipiat; ideo hujus te præcepti serio commonemus, ut neque mulieres in monasterio tuo deinceps quâlibet occasione permittas ascendere, neque monachos tuos commatres sibi facere. Nam si hoc denuò ad aures nostras quocumque modo pervenerit, sic te severissimè noveris ultioni subdendum, ut emendationis tuæ qualitate

cate.

cæteri sine dubio corrigantur. Hoc tamen in foro Augustanæ Confessioni addictorum non observatur, quotidiana attestante experientiâ. Porrò remouentur à Sacramento tam bapismatis, quam confirmationis (uti apud Pontificios) parentes, pagani, vel penitus non baptizati, *can. 102. cit. Distinct. 4. ibiq; Gloss. verb. suscipere, Tolet. lib. 2. cap. 24. num. 11. Vivald. de Bapism. cap. fin. num. 29. Sanchez. lib. 7. disp. 60. num. 20. Alens. in 4. q. 22. membr. 2. art. 3. §. 1. Laymann. Theolog. Moral. l. c. num. 2. Bart. à Ledesm. in summ. sacram. dub. 8. Victor. de confirm. num. fin. Augustin. de Peccat. Merit. l. 1. c. 33. Inst. Jur. Canonic. Lancell. l. 2. t. 4. §. 5. ibiq; Du. Ziegler. p. m. 338. Panormit. lib. 1. cap. 79. Henriquez. lib. 3. cap. 3. num. 5.*

§. IV.

Interim non statim repudiendos adopinor eos, qui in uno vel altero fidei articulo à nobis dissecant. Quamvis contrarium affirmet ex Pontificiis alii *Rodriguez. t. 1. summ. cap. 217. concl. 4. Sor. in 4. dist. 24. q. 1. art. 5. Emman. Sa. verb. matrimonium. num. 5. Navarr. lib. 4. conf. 1. de Cognat. Spirit. edit. 2. Tabien. v. confirmatio sacramentalis. q. 8. Sylvest. v. Matrimonium. 8. num. 7. dict. 12.* Modò non sint petulanter & præfractè blasphemii in DEUM, foviantque damnatam aliquam & inter Christianos ad minimum non toleratam sectam, utpote photiniani, Ariani, Anabaptistæ &c. Scitè in hac re *Finck. Diss. 13. q. 3. tom. 5. Diss. Gießen. 5. p. m. 433. & seqq.* (licet frustra sic distingvi æstimet *Gisberr. Voet. in Polit. Ecclesiast. part. 1. lib. 2. tract. 2. sect. 3. cap. 4. qu. 4. in fin.*) concludit, iudicio, inquit, nihilominus habendam esse rationem infirmiorum, simpliciorum, & illorum, in quibus spès est emendationis. In his non semper rigor & summum jus urgendum est, præ-

tertium quando tempus, locus, persona & alia circumstantia variant, & imprimis, quando non est periculum scandali. Manifestè etiam hoc approbavit Elector Augustus in *Ordinat. Ecclesiast. de Ann. 1580. art. 10.* in qua hujusmodi personis omnis simpliciter ad baptismi solennitates accessus nequaquam denegatur. Concordat *Constit. Eccles. Archiep. Magdeb. cap. 3. art. 6. & 7. in verb.* Wie denn auch keinen zur Gevatterstätt erbetenen Personen / so nicht ofsenbare Verächter seines Worts sind / ob sie gleich von einem oder mehr Articulen des Glaubens sich noch zur Zeit nicht sünden können / bey der heiligen Tauffe sollen abgewissen werden.

§. V.

Quid igitur dicendum de Pontificiis & Reformatis (quos posteriores, utut tolerandos negent *Dominic. Arum. de Jur. Publ. vol. 2. Disc. 11. p. m. 441. ubi plur. eleg. cum Johann. Muter. de Pacif. Relig. quæst. 3. Johann. Limn. de Jure Publ. lib. 1. cap. 13. n. 32. p. m. 109. Rumelin. ad Aur. Bull. Carol. IV. part. 3. Diss. 2. coroll. 2. p. m. 659. Carpzov. in Jurispr. Constit. defin. 266. lib. 2. tit. 27.* tamen per *Instrument. Pac. Osnabrug. de Ann. 1648. art. 7.* perinde, ut Pontificios, in Imperio Romano-Germanico confirmatos videmus, add. *Nicol. Myler. de Princip. Imper. cap. 83. p. m. 612.*) an & hi à Lutheranis ad præstandum patrinatus officium in baptismo expectari possunt? Sanè dispares Doctorum opiniones prostant. Sunt etenim, qui hoc in totum negant; sunt contra, qui affirmant. Negantium fundamenta potiora, quantum quidem ego reperire potui, sequentia urgent: Quia in hoc patrinatu vitiositas actus subest, (1.) *respectu infantis*, cui assistere debet dissentiens patrinus; preces quippe pro eodem devotas ad DEUM fundere, vel veram

ram fidem cordiciter confiteri, & nomine Baptizandi promittere, similiter testimonium apodicticum pro infante deponere, aut eundem, vitâ fortè defunctis parentibus naturalibus, in religione salvificâ educare nequit. (2.) *respectu Parentis*, qui ad infantis sui baptismum eundem convocat. Hic namque veram & falsam Ecclesiam, Christum & Satanam inter se conciliare allaborat; præterea sese, contra expressum mandatum divinum, idololatriæ pariter & impiis associat, quorum religionem tacitè justificat, imò expressè approbat, adeoque ipsam DEI majestatem, cujus hostem in æde sanctissimâ veneratur, ludificat. Taceo scandalum, concioni fidelium ad malam consequentiam ministratum, quid? labem denique sibi met ipsi turpiter inustam, quasi nimirum hypocrita, lucemque fugiens existat, & cum dissentientibus simul ac impuris conspiret. (3.) *respectu sacerdotis*, qui sciens perverlæ doctrinæ & fidei personam admittit, & per consequens omnium peccatorum, quæ hæctenus enumerata sunt, participans se reddit, profanando scilicet gloriam DEI, officiumque suum sanctum, ac præjudicando concioni concedit. Nec hoc conducit infanti baptizando, quod precibus fidelium susceptorum privatur; nec parenti peccatori, quem, ut huncce patrum hæreticum relinqueret, monere tenebatur; nec proximo spectatori, cui præsentissimum scandalum inuritur. Possemus adjicere (4.) *respectu patrini*, qui perinde ut parens infantis baptizandi cum hæretico scienter communicat (cum tamen communicatio in sacris cum hæreticis fidelibus interdicta sit) imò similiter non sine scandalo, vel fortasse etiam tacitâ alienæ fidei professione perverlæ religionem amplecti & vene-

venerari videtur, *Navarr. lib. 1. consil. 1. de consil. num. 66. edit. 2. Johann. Azor. tom. 1. lib. 8. cap. 11. q. 9.* Fufius hæc argumenta enucleata videbis apud *Dedekenn. Confistor. Consil. vol. 1. lib. 2. de Baptism. sect. 6. n. 15. & seqq. p. m. 471.*

§. VI.

Contra verò affirmantium opinio non omninò suis destituitur rationibus, quarum *prima*, quod officium patrinorum libera inter Christianos ceremonia, adeoque res adiaphora reputetur, quæ quidem in administratione baptismi singulari utilitate non destituitur, interim eidem nequicquam, quoad essentiam & operationem, vel attribuit, (uti quidam Pontificii somniant, *vid. Simon. Britannomach. lib. 3. cap. 4. Dionys. Arcopag. in Hierarch. Eccles. de Baptism. Clement. lib. 5. cap. 16. Vicecom. de antiq. baptism. rit. lib. 1. cap. 30.* quos perstringit *Voet. loc. cit. quest. 1. add. Zambran. de Baptism. l. 13. c. 1. num. 7.* cui contradicunt alii saniores Dd. Pontificii Morales citati *§. 9. huj. capit.*) vel aufert. Hinc propriè & specialiter vocari nequit telera vel symbolum necessarium conjunctionis in fide, & fraternitatis quasi dextra, prouti etiam respondit Facultas Theologica Tubingensis *ap. Dedekenn. l. c. p. m. 486. Secunda*, sapius evenire potest, ut per ejusmodi admissionem ad levandum ex sacro fonte infantem dissentientes, mediante præsertim operatione Spiritus Sancti, puriorem doctrinam amplectantur: cum è contrario, per promiscuam exclusionem, magis magisque adversus sanio rem religionem irritentur, hiantque, cum proprio licet detrimento, a nostra Ecclesia alienissimi, *Tertia*, si hoc negantium assertum procederet, de facili magistratui superiori, aliam, fortè Reformatam, vel Pontificiam religionem profitentem, ansa suppe-

suppeditari possit, Lutheranos, tanquam irrisores & resistentes in puncto ipsum baptismi essentiali non attingente, penitus è territoriis eliminandi.

§. VI.

Mallemus quidem in hoc arduo & ponderoso negotio iudicium, qualequale, nostrum suspendere; interim, salvâ aliorum, rectius sentientium, opinione, quam lubenter sequuturi sumus, pro nunc autumamus distingvendum esse, an Lutherani vivant sibi relictis, sub pio & orthodoxo magistratu, an verò sub heterodoxo. Sin prius, omninò, ad scandalum commune evitandum subditis magis conducibile erit, propriæ fidei socios, præ aliis, ad patrimum eligere, quò etiam inclinât *Constit. Magdeburg. c. 2. n. 7. in verb.* Die Personen aber/so öffentlich und bekändig einer andern/und also unserer Religion wiederthgen Meinung und Secten zugethan/ sollen umb Verhütung Streits und Aergerniß willen/ zu Bevattern zu bitten/ bey ernster Straffe hiermit verbotthen seyn. Quare & magistratus conscientiosus rectissimè legem ferre potest, ut pater infantis baptizandi in tempore nomina patrimum futurorum sacerdoti indicet, vel per alios indicari faciat, prouti respondit *Facultas Theologica Rostochiensis Mens. J. ex. Ann. 1601. in verb.* Ist recht/ und zu Verhütung vieler Unlust nöthig/ daß die Väter/so ihre Kinder zur Tauffe schicken wollen/ zuvor ihre Prediger ansprechen/ und die Bevattern/ ehe sie gebeten werden/ ihnen ernennen. Wie dann auch solches in den Kirchen Ordnungen dieser und anderer Lande verordnet/ und in den Kirchen dieser umliegenden Städte also gehalten wird. Simile quid animadvertimus in *cit. ordin. Magdeb. Sereniss. Administr. Auguß. n. 3. in verb.* vor allen Dingen aber sollen

D

len

len die Eltern bey Zeiten umb die heilige Tauffe ihrer
 Kindlein/entwedet selbst bey ihren Prediger anhalten/
 oder durch eine / zu solcher Werbung und Vorschafft
 tüchtige Person aubringen lassen / und zugleich die jent-
 gen nennen/welche sie zu der Kindlein Pachen und Ge-
 vattern zu erbitten vorhabens seyn/damit / wann we-
 gen der Eltern oder Gevattern bedenden vorfiele / sol-
 chen Handel ohne Aergernuß füglich möge abgeholfen/
 und die Kindlein mit der Tauffe nicht auffgehalten
 werden.

§. VIII.

Quod si autem hic mos, patrilinos ante administratio-
 nem baptismi sacerdotibus indicandi, apud quosdam non
 obtineat, vel, prout sæpius apud immorigeros fieri con-
 suevit, sabditi debitam superioribus obedientiam detrectent
 & de facto personam, à nobis in religione dissentientem,
 Pontificiam vel Reformatam, adhuncce suscipiendi actum
 sollicitent, utiq; sacerdoti, re cognita, incumbit, parentem
 hujus infantis baptizandi ad se vocare, eidemque illegiti-
 mum suum procedere, protervamque inobedientiam fra-
 ternè remonstrare, annexâ protestatione, se, si in propo-
 sito suo minus decenti pergat, infantulo baptismum admi-
 nistrare nec posse, nec velle. Idem quoque juris, si patri-
 nus, non obstante statuto prohibitorio, à parente vocetur,
 vel, absque præcitu sacerdotis, in æde sacra se sultat: nam
 hic à Sacerdote privatim amicè admonendus pariter & e-
 docendus est periculum, quod ipsum ex hoc actu manere
 possit, adjectâ insimul percontatione fidei & confessionis
 in qua, si ira sacerdos eum reperiat, ut spes correctionis
 concipi queat, admittendum censemus; Contra vero, si ob-
 stinate heterodoxiam suam, & quidem, uti ut plurimum
 fieri assolet, cum irrisione sacerdotis nostræ fidei, defendat,
 differendum baptismum, vel alium cordatum virum ejus
 loco

loco substituendum arbitramur. Notabile est hac in re
 consilium synodi Marpurgensis de Ann. 1568, ap. Dedeken.
l. c. p. m. 473. in verb. da sichs denn befinde / daß er im Sun-
 dament mit uns einig / und nicht halbskarrig seine Zer-
 thum und Aergernuß zu vertheidigen sich unterstündel/
 und also eine Hoffnung der Besserung bey ihme gespür-
 ret (wie S. 4. h. c.) werden möchte / hätte ihn der Pfarr-
 herr zu zulassen / doch mit vorgehender Christlicher ver-
 mahnung / daß er Gottes und seiner Seeligkeit bedenk-
 en / und von seinem ärgerlichen Wandel abstecken wolte
 und daß auch die Gemethe des Orts von der Sangel /
 warum und wasserley gestalt eine solche verdächtige per-
 son admittiret werden / modeste erinnert / und hiermit
 Aergernuß bey den Einfältigen und der Sachen unver-
 ständigen verhütet würde / *iung. Philipp. Hahn. p. m. 43.*
ibique cit. Theolog. Tubingens. Es müste auch nicht alleine
 der Vater des Kindes / sondern auch die ganze Gemeinde
 hierfür solcher disputirlicher und sorglicher Sachen
 sich zuenthaltten vermahnet werden. Da aber der ge-
 bethene Papistische Gevatter mit solcher Antwort sich
 vernehmaen liesse / daß der Pfarrherr ihn mit guten Ge-
 wissen nicht zulassen könnte / daß er in der Confession des
 Glaubens sträflich / und seine Abgötterey und Aergernuß
 zu beschönden / und darbey halbskarriglich zu verharren ge-
 dächte / hätte man zu bitten / und mit ihme und des Kin-
 des Vater zu handeln / daß er einen andern Christlichen
 Mann in der Kirchen an seine stat stellet / welcher dem
 Kinde seinen Namen gebe und für dasselbe den glauben
 bekennen und beten solte. da aber solcher guter fürsschlag
 keine stat finden möchte / hat sich ein Christlicher Seelsor-
 ger die Tauffe zu adminiltriren billig zu beschweren / *iung.*
Dunt. Cas. Conscient. de Baptism. c. 144. 6. m. 479. & suo modo
Gübert. Voet. Polit. Ecclesiast. part. 1. lib. 2. tit. 2. sect. 3. c. 4. 9. 4.

Econtrariò, si quis sacerdos vivat sub magistratu, diversam (v. g. Reformatam aut Pontificiam) religionem amplectente, cumque ad diversæ Religionis patrilinos admittendos cogente, utique is, si omnes supra prolata rationes nequicquam commovere, aut ad saniores cogitationes principem reducere valeant, dissentientem in religione patrilinum in actu baptismi rejicere, atque ob id officium, quo semel legitimè functus est, deserere nequit; quemadmodum fere ob easdem jam sæpius allegatas causas respondit in cluta Facultas Theologica Jenensis mens. Novembr. 1654. *in verb* Weil durch die Zulassung/so geschicht in re adiaphora, (ad essentialia enim baptismi patrilini nonrequiruntur præcise, uti multi Pontificii etiam consententur, v. g. in baptismo privato, vulgo die Nocht-Tauffe/ ubi nullum de adhibendis necessario patrilinis Ecclesiæ præceptum extare rectè contra *Zambran. de baptism. c. 1. lib. 18. num. 7. defendunt cum Sor. in 4. d. 42. q. 1. a. 1. Henriquez. lib. 2. cap. 18. in fin. Sanchez. lib. 7. disp. 62. Suarez. q. 67. a. 1. Laymann. Theolog. Moral. Tom. 2. lib. 5. tr. 2. cap. 9. num. 4. Rodviquez. 2. 1. sum. c. 217. conclus. 2.* einem größern Unheil kan begegnet werden. Denn/allen ansehen nach/wird die Fürstl. Obrigkeit / zu Behauptung ihrer Meinung nicht allein eines und das andere anzuführen / und wieder die beygebrachte Gründe einzuwenden wissen/sondern auch darauf verharren / und die Abweisung der Reformirten von Ampt der Bevatterschaft für eine Beschimpffung ihrer Religions. Verwandten halten/woraus denn leicht Anlaß entstehen möchte / die reinen Lehrer der Lutherischen Kirchen zu vertreiben/w. Wannes sich nun begibt / daß zwey übel vorhanden / die nicht zugleich können vermieden werden / so ist man in Gewissen

wissen verbunden / das kleinste zu erkiesen / damit das
Größere vermieden werde / zumahl wenn jenes **GOTT**
und seinem Wort nicht schnurstracks zu wieder ist / son-
dern Kirchen Gebräuche antrifft / *add. Ludovic. Dunt.*
Cas. conscient. cap. 14. sect. poster. quest. 7. p. m. 480. Pruckner.
quest. 50. Johann. Gerhard. loc. de Baptism. §. 269. q. 3. p. m. 345.

§. X.

Nolumus tamen cum hisce, consilii haectenus causâ
tantum prolatis, præjudicare auctoritati & beneplacito prin-
cipis orthodoxi, qui scilicet, vigore jurisdictionis territo-
rialis, patrinum diversæ religionis admittendum subditos
jubet; præsertim in iis, quæ rem mixtam concernunt,
prout est adhibitio patrinorum, quippe quam sapius in ad-
ministracione baptismi, utpote essentialia ejusdem neutri-
quam spectantem, multo minus in prima baptismi institu-
tione consideratam, *vid. cap. 1. huj. Dissert. & König Cas Ca-*
zech p. m. 306. Gerhard. loc. de Baptism. §. 268. p. m. 344. Hutter.
L. L. Maj. p. m. 675. tempore necessitatis omissam novimus.
Interim Autores eidem ad hoc ipsum promiscuè conceden-
dum, existere recusamus.

§. XI.

Sed quid de iis dicendum, qui contemptores existunt
sacræ Eucharistia, vel vitæ dissolutæ, vel infamiae cujusdam
nota laborant? Distingvendum adopinamur; aut eten-
nim sceleris manifestè convicti sunt, aut non: *Sin posterius,*
neutiquam à baptismo abigi debent, quum nondum habe-
antur immedicabilia vulnera, quibus Christianum Eccle-
siae corpus affectum est; admonitione interim indigent,
quò maculam, fortè sibi asperam, eludant, aliamque insu-
per tam politicam, quam ecclesiasticam censuram evitent.
Hinc videmus actionem in factum competere posse ei, qui
D 3 crimi-

criminis nondum notorie convictus ab aliquo sacerdote ab officio patrinatus remouetur, prouti Scabini Jenenses responderunt Menle Julio Ann. 1626. ap. *Godofred. Fibig. Exercit. 12. q. 3. p. m. 540. num. 15. in verb.* und do ihr fernere weit vom Brauch des heiligen Abendmahls und Christlichen Gevatterschafft von ihnen abgesondert/etc. werden soltet/seyd ihr obgedachte Herrn Geistlichen actione in factum, und das sie ihr vorgeben wieder euch gebührlischen ausführen / zu belangen wohl befugt. *¶ Sim prius, consilium est Frideric. Balduin. Cas. Conscient. lib. 2. cap. 11. cas. 9. p. m. 418.* notorium huncce impium, blasphemum, adulterum, aut simili scelere pollutum indicandum esse à ministrante baptismum, si moram patitur, ordinario inspectori, qui cum ipso agat, & conversionem ejus sollicitè quærat; si ipse nihil proficit, referat hanc rem ad Consistorium, in quo est jurisdictio magistratus ecclesiastici. Si nec illius admonitiones admittit, tunc publicâ ejus auctoritate à communione sacrorum merito arcetur. Quod si talis etiam sepius admonitus, & tamen impenitens, adhuc actui illi baptismatis se intrudat, tunc minister ipsum tolerare quidem tenetur, sed finita actione parentes merito reprehendere potest, quod tales elegerint, & cum ipsis impenitentibus jure agere: in ipsa verò actione scandalum infirmorum cavere debet. Alii contra quamplurimi, ex nostris, Theologi, cum quibus & nos facimus, simpliciter negant, ejuscemodi peccatores manifestos & impenitentes à ministro verbi divini admittendos esse, imò, licet de facto se ingerant & baptismum intersint, cum iisdem lege agi posse estimamus, add. *Konig. Cas. Catech. de Baptism. cas. 10. Cas. cum Chemnit. Ludovic. Duns. sect. post. cap. 14. quest. 11. Cas. Conscient.* Et hoc verum est, etiamsi impius non quidem ipse compareat, sed per procuratorem orthodoxum & probum hoc agat. Non magis enim ordini satisfaceret, quam

quam si quis extraneus, & quidem improbus, consulatum aut munus Senatorium susciperet per civem honestum, tanquam suum procuratorem, prouti hoc simile tradit *Gisbers Voet. loc. cit. qu. 5.*

XII.

Elegantia duo Responſa de hac materiã proſtant ap. *De dekenn. Conſil. Conſiſt. vol. 1. part. 2. l. 2. ſect. 6. n. 12. p. m. 468. in qu.* Ob ein öffentlicher Verächter des H. Nachtmahls zur Tauffe unter andern Gevattern ſolle zugelaffen werden? *ubi Reſp.* daß wir die Geſellſchaft deſſen meiden ſollen/der ſich vor unſern Bruder ausgiebet / als ſen Er mit uns eines Glaubens/unter deſſen aber ſein Chriſtenthum verunehret/und verſtellet mit böſen Leben; damit wir nicht angeſehen ſeyn / als billigten wir ſein böſes Leben/und uns ſeiner Sündin theilhaftig machten. Hieraus ſchleußt ſich nun gewaltiglichen / ſoll man ſich eines ſolchen falſchen und unordentlichen Bruders Geſellſchaft entzuehen/darmit er möge öffentlich zu ſchanden/und zur Buße gebracht werden: wie viel weniger ſollen wir ihn unter denen Gevattern zur Tauffe zu laſſen? Hr. Luth ſpricht *t. 2. Jen. p. 2226.* derothalben es auch wohl billich und recht iſt / daß man nicht trunckene und rohe Pfaffen tauffen laſſen/auch nicht loſe Leute zu Gevatter nehme/ſondern ſeine ſittige und fromme Prieſter und Gevattern/darauff man ſich verlaſſe / daß ſie die Sache mit Ernſt und rechten Glauben handeln/damit man nit dem Teuffel das hohe Sacrament zu Spott ſetze/ und Gott verunehre: *Idem n. 13. reſpondis Facultas Theologica Roſtochiensis,* wegen einer Gevatterſchaft eines Todtſchlägers/*in 73. & 4.* Ob einiger unterſcheid zwiſchen Widel und Unadel zu machen? Weil man ſich beruffe auff den Gebrauch des Landes/ob Todtſchläger oder dergleichen zur Tauffe treten oder nicht / wovon ſchon die Prediger wiſſen / ob ſolches recht/ und demſelben zu folgen?
nec

nec abludit *Finck, tom. 5, Disp. Giessens, Disp. 13. p. m. 293. in quest. an minister Ecclesiae hominem blasphemum, præfractum Papistam, crassum Calvinistam, scortatorem, adulterum, usurarium impœnitentem ad Christianæ susceptionis sive patrinatus officium salvâ conscientia admittere possit & debeat: addat, Mich. Walther. in Quadrage. Miscell. Theol. tom. 33. q. 1. De usurariis præterea improbis, qui videlicet pro singulis centum, quindecim, viginti & plura, loco sceneris, paciscuntur, res clara animadvertitur ex sequenti argumento: Cum quibuscunque omne Christianitatis commercium nobis denegatur, quique omni, tam divino, & gentium, quam civili & canonico, imò statuario jure tanquam improbissimi puniuntur, illi non possunt ad patrinatum admitti. Atqui usurarii nequitia convicti sunt tales. Ergo. Major per se patet: Minorem probamus ex *Exod. 22. v. 25. Ez. ecb. 18. v. 8. Psal. 15. v. 5. c. quamquam. 2. c. præterea. 7. x. de Usur. in 6. clement. 1. de sepultur. l. improbum. C. ex quib. caus. infam. irrog. Johann. Borchholt. de usur. cap. 5. n. 7. & seqq. Panormitan. ad c. cum in Dioces. 15. n. 5. x. de usur. Carpx. ov. prax. crim. p. 29. 92 per tot. add. Mand. Elect. Johann. Georg. 1. de Ann. 1625. Wegen des unchristlichen hochstraffbaren Lasters des Wuchers / in verb. daß sie nicht allein des vierdten Theils / sondern der ganzen auff Wucher ausgeliehenen Summen verlustig seyn hierüber auch / als öffentliche Leutschinder und Landverderber / zu Reichtkuel und tröstlichen Absolution oder Tische des H. Erri durchaus nicht gelassen / auch nach ihren Tode mit Christlichen und gebräuchlichen Ceremonien nicht bestattet / ipso jure & genere facti untlüchtig und ehrlos / dannenhero redlicher Leute Gemeinschaft und aller ehrlichen und fürnehmen Nempfer umwehrt / und unfähig**

big

hig geachtet / ihnen kein beständig Testament zu machen / auch da es allbereit gemacht / ohne Bestellung *caution*, wegen Erstattung des empfangenen Buchers / ganz unkräftig und nichtig gehalten / auch Zeugniß zu geben nicht verstatet / ja den gemeinen Wesen hochschädliche Leute ganglich aus und abgeschaffet werden sollen. Atque secundum hunc tenorem tota die in foro nostro Saxonico sententias concipere & pronunciare solere Dominos Scabinos & Facultatum Jurdicarum Assessores constat.

§. XIII.

Solet etiam in dubium vocari, an patrinus, à diversæ (Reformatae & Pontificiæ, non Arianæ, Photinianæ &c.) religionis homine requisitus, salva conscientia actui baptismi interesse, & comparere queat: quod in idem, quicquid alii in contrarium afferant, affirmamus cum *Balduin. Cas. Consc. 20. l. 2. cap. 11. p. m. 420. Gerhard. Loc. de baptism. §. 269. p. m. 345. Pruckner. quest. 55. Dunt. Cas. consc. cap. 14. quest. 10. p. m. 481.* præsertim si baptismus quoad essentialia rite administratur. Recipit siquidem hoc pacto patrinus post obitum parentum naturalium de facili occasionem, baptizatum in suam potestatem redigendi, illumque in vera religione informandi; his adde amicitiam hoc modo contractam inter susceptorem & suscepti parentem, quæ intempestivâ tergiversatione & morositate de facili non videtur declinanda. Eo ipso enim, dum Lutheranum alterius, (v. g. Reformatae aut Pontificiæ) religionis assecla ad sanctissimum hoc sacramentum adhibendum concludit, tacitè, quid? expresse manifestat, imò confiteri cogitur, religionem atque confessionem ejusdem non esse impiam, selectam, abominandam. Sciat igitur, verba sunt *Balduin.*

E

l. c.

l.c. p.m. 421. quisquis ad hoc sacrum officium adhibetur, sed hoc ipso quasi vocationem accepisse, ut & parentes & infantem ab errore revocat, & quantum in se est, in religione vera instruat, quod etiam ante actum baptismi, se imposterum facturum, parentibus, operam suam expectentibus, prædicere potest. Non obstat *Constit. Elect. Ecclesiast. art. 10. in verb.* Keinen unserer Religions-Verwandten ist zurichten/ daher bey einer Papistischen Tauffe stehen/ und hiermit ihren Papistischen Grel/ so sie bey der heiligen Tauffe treiben/ bestetigen soll. Hanc siquidem procedere adopinamur, si ipsimet nos spontè offeramus, & ingeramus; similiter si tentandi causa invitemur, adeo, ut nostrâ præsentia tacite comprobemus confessionem ejus, à quo invitati sumus, & per consequens scandalum suppeditemus infirmis, de nobis aliquam opinionem collusionis cum adversario concipientibus. Atque hoc passu etiam recipimus *Traclat. Germanic. Melchior. Episc. Superint. Coburg. Tit. Grund und Ursach / warum ein wahrer Christ / der Augspurgischen Confession zugethan / nicht könne mit guten Gewissen bey den Päpstischen zu Gerathern stehen / sammt Wiederlegung der fürnehmsten Gegenwürff und Einreden.* Dissentiunt etiam Pontifici & Reformati communiter, *vid. Calvin. rom. 6. part. 11. p. 311. imprimis Gubert. Voet. in Polit. Christian. part. 1. lib. 2. sect. 3. cap. 4. quæst. 2.* qui tantummodò avos, patruos, avunculos ad suscipiendum admittendos suadet, qui parentibus in hæc succedanea cura essent proximi; quorum opinionem proprio religionis zelo committimus, cathedræque insuper Theologicæ, quam nostram pro nunc facere non possumus, mancipamus.

Fœminas etiam, introductâ primum adhibitione susceptorum (quicquid dissentiat *Viccom. de antiq. bapt. rit. l. c. cap. 26.*) exclusas fuisse probabile est: munus enim susceptorum in primitiva Ecclesia publicum habebatur, ad quod procul dubio fœminæ erant incapaces, quum & olim a testimoniis in actu publico, ubi mares præsto esse poterant, removerentur. Quare non leviter approbo sententiam *Mastricht. de Susceptorib. p. m. 52. & seqq.* qui circa seculi septimi medium eas demum admittas fuisse adopinatur, præsertim quia ex nullo fide digno teste (taceate quoque Justiano in *l. 26. C. de Nupt.*) prius aliquod tempus demonstrari potest. Quæ enim de Diaconis & Diaconissis proferuntur, ea ad nostrum casum applicari vix poterunt: suscipiebant siquidem hæ personæ (quæ pudoris causa, quia nudos olim baptizatos fuisse multi volunt, pro diversitate sexus aderant) egredientem è fonte virum aut mulierem, exuebant, abstergebant; interim tamen sponsonem de instruendo, vitamque eorum Christianam formando, nullam, uti apud nos moris est, interponebant. Tametsi hodie nullum de fœminarum adhibendarum certitudine dubium inter nostrates amplius restet. Idem iudicium formo de publicè poenitentibus, quos, cum ante peractam undiquaque poenitentiam in cœtum atque concionem fidelium non reciperent veteres, ab actu insimul atque officio patrinatus remotos voluisse, in dubium videtur. Etenim, teste *Serau- chio Dissert. Exoter. 5. th. 2. p. m. 129.* per varios gradus obedientiæ juxta ac poenitentiam tandem ad orationes fidelium, ac postremo ad sacra mysteria admittebantur: ergo aditus omnes ad exercenda publica inter Christianos illibatos officia iisdem ab initio præclusos fuisse, nemo non videt.

(36.)

Concordant *Concilii Parisiensis lib. 1. cap. 54.* verba : Illos tamen in hoc capitulo specialiter ab his officiis removendos judicamus, qui propter reatum suum publicâ poenitentia sunt mulctati, videlicet ut nec alios de sacri fontis baptismate suscipiant, nec etiam ad percipiendum Spiritus Sancti donum aliorum patroni coram Pontificibus existant. Donec per dignam poenitentia satisfactionem reconciliationem mereantur : nec immerito : quoniam quos & lex divina à castris militaribus, ne ruina sint populi, & auctoritas canonica ab Ecclesiarum sequestrant liminibus, multò magis à memoratis peragentis officiis, usque ad tempus poenitentia peractum, dignamque perceptam reconciliationem, hujusmodi, ut jam dictum est, merito sunt excludendi.

§. XV.

Materia circa quam seu objectum patrinorum, est homo baptizandus, sive is adultus fuerit, sive recens natus : modò non amplius fuerit pars viscerum maternorum, sed integer, & ab utero materno separatus lucem hanc vitalem adspexerit. Quid autem, si monstrum nonnunquam nascatur : putamus ibidem quoque patrilinos adhibendos esse, præsertim si principalia ejusdem membra, v. g. caput,

hominem representent, add. sus. Dn. Præs.

Dissert. de Jur. Obstetric. th. 25.

26. 27. & 34.

CAP. III.

CAP. III. PATRINORUM FORMAM PERTRACTANS,

§. I.

Causa formalis in actuali Patrinorum sponſione & testi-
ficatione tempore baptiſmi conſiſtit. Quem ritum qui-
dem multi penitus abolendum ſuadent cum *Terrullian. lib.
de Baptiſm. c. 18.* propterea, quod Patrini aut adhibendi ſint
infantibus, aut adultis: ſi prius, cum nemo alienum ſa-
ctum promittendo obligetur, (quod etiam jura noſtra con-
firmant, in §. 3. *Inſtit. de inutilib. ſtip.*) & incertum adhuc
ſit, an infantibus in Chriſtum credituri, ac vitam Chriſtia-
nam decentem ſint acturi, videtur hæc ſponſio patrini om-
nino inutilis; ſi poſterius, non neceſſaria eſt promiſ-
ſio patrini, quoniam ipſe adultus, editis documentis Chri-
ſtianæ fidei, demum ſpondebat, nec non ad baptiſmum ad-
mittebatur. Sed nos, ſalvo *Terrulliani* loco, ex libertate
Chriſtianæ, & diuturnæ laudabili Eccleſiæ obſervantia non-
dum per hoc argumentum uſum patrinorum deſtruendum
arbitramur. Nec enim hi alienum ſactum præciſè pro-
mittunt, quin potiùs ſpondent, ſe curatores vel effecturos,
ut jam baptizandus in poſterum piè educetur, ac vivat, ad-
eoque, cum proprium promiſiſſe ſactum videantur, arg.
*l. 19. pr. ff. de Verb. obl. validè tenentur, cit. §. 3. & l. 38. pr.
& §. 1. l. 83. pr. de Verb. Obligar. add. Johann. Winkelmann.
Diſſ. Gießenſ. tom. 3. ſupr. cit. in cap. 1. §. 6. huj. Diſſert. ubi,
porro non facimus, inquit, cum iis, qui putant, illum pro
infantibus reſpondendi morem perperam ab adultorum
baptiſmo ad pædobaptiſmum, translatum eſſe. (vid. *Wil-**

helm. Zepper. in Polit. Ecclesiast. lib. 1. cap. 12. & Muscul. L. C. loc. de Baptism. cui opponit Balasin. C. C. lib. 2. cap. 11. cas. 8. Bucan. in Instit. Theol. l. 47.] Verum hinc, potius parentes & patrini occasionem habent, filios suos & filias, cum ad annos perveniunt, commonefaciendi de ea confessione, quæ ab ipso Christo pro eis edita, & ad baptismum eorum repetita est, ut filii Dei facti, fidem & confessionem illam teneant, & cum Satanz ac operibus ejus abrenunciarent, nihil quicquam per omnem vitam cum ipso & operibus ejus commercii habeant, &c. Possêt secundum Codicem Justinianicum & Jus Canonicum addi, quod patrini parentes spirituales sint baptizati, & per hoc obligentur, *arg. l. 24. §. 6. de damn. infect.* quod nos non curamus.

§. II.

Sed potestne quis, pro nræstanda fidejussione spirituali requisitus, officium illud honeste & licitè recusare? *Pruckner in Manual. 29. Theolog. cent. 5. quest. 60. p. m. 242.* asserit, posse hoc fieri, si reculationis solidæ & sufficientis in promptu sint rationes, nimirum SS. Trinitatis impugnatio, orthodoxiæ nostræ tentatio, aliorum offensio, baptismi alibi locorum suscepti certioratio. Hisce adjungimus cum *Dunt Cas. Conscient. cap. 14. de Baptism. quest. 11. p. m. 432.* casum, si homo Christianus, integrioris vitæ, in *αὐτόδοξος* sive susceptorem ascitus sese adjungere debeat consusceptoribus, quorum in numero sit persona, vel ratione perversæ doctrinæ, vel notorii peccati maximè culpabilis (de quibus in *tot. cap. preced. huj. Diss.*) Potest etiam patrinus pius urgere apud pastorem, infantem baptizaturum, ut juxta Ecclesiæ consuetudinem faciat officium suum, privatim & seorsim hominem impium vel hæreticum admonendo: Si hoc non fiat, ipsimet patrino integrum est, cum illo consusceptore loqui

loqui prius, & illius mentem cognoscere; ac si intelligat, eundem suam impietatem fateri, & in ea sine poenitentia perseverare potest & pastori, & ipsi indicare causas, quare non possit in conspectu Dei cum tali consocio comparere in negotio omnium maximo. Quod si verò minus prægnantes excusandi rationes prostant, puta, quod partus sit illegitimus; quod pater ad suscipiendum invitans, sit patrini inimicus; quod dignitatis aut officii respectu actui baptismi interesse patrinus nolit; quod munus aliquod (pecuniam lustrificam vocant, vulgò das Pater-Geld/de quâ in cap. 5. per 101. Diss. h.) infanti offerre detrectet; tunc aliquem licitè & sufficienter hoc charitatis Christianæ opus ne quicquam recusare valere, autor est *Baldwin. Cas. Conscient. lib. 2. cap. 11. cas. 9. p. m. 422.* ubi quinque argumenta & causas allegat à pietate, dilectione & famâ proximi, item honestate & jure talionis depromptas: *add. Konig. Cas. Catech. Append. cas. 1. p. m. 102. & seq.*

§. III.

Non obstant rationes supra in contrarium allegatæ: licet namque invitans pater patrini inimicus capitalis extiterit, vel alia quadam atroci injuria eundem affecerit; nihilominus tamen gratuletur sibi, quod occasionem reconciliationis & remittendi rancoris acceperit, salvâ interim manente actione injuriarum, jam antea in foro civili intentatâ, quippe cui hoc pacto præjudicium fieri non potest; præsertim quoniam hic patrinus injuriatus non proprio motu, sed, ex quadam inevitabili honestatis & pietatis necessitate, cum injuriante patre infantis suscipiendi bibit forte, comedit, confabulatur atque conversatur, *jung. ea, qua proferunt Joseph. Mascard. de Probat. vol. 2. concl. 004. n. 25. Vulrej. & Barcholet. ad §. fin. Inst. de Injur. Panormitan. ad c. olim. 7. x. h. t. n. 6.*

Neque

Nec quicquam facit, quod aliquando infantes sint spurii, adulterini, incestuosi; Hi etenim nec parentum culpam præstare, neque, ut pote innocentes, in re tam seriâ deseri possunt vel debent: ut ut sciamus, quoad numerum patrinorum & reliquas ceremonias Ecclesiasticas, in quamplurimis locis differentiam introductam esse inter holce & legitime natos; quæ tamen in re, salutem hominis, ut talis, concernente, posito eo, quod aliquis ad patrinatum requiratur, excusationem suppeditare nequeunt. Idem dicendum, si quis ad patrinatum requiratur ab infami, intestabili, criminis læsæ majestatis reo; consulendum siquidem parvulo, tametsi parens ad pœnas rapiatur justissimas, optime commeritas. Similiter semper necessarium haud esse autumamus, ut aliquis in propria comparere debeat persona, tum maximè si causæ gravitas aliquem (v. g. principem, ratione eminentiæ, vel officiarium ejusdem, respectu expeditionis) impediatur, modo videatur misero infanti non penitus defuisse, *vid. Duns. loc. cit. quæst. 9. p. m. 481. Pruckner. l. c. p. m. 243. Consentit Facult. Theol. Lips. ap. Dedekenn. loc. sep. alleg. p. m. 468. in verb.* Was die Vaterschafft betrifft / halten wir nicht unchristlich / daß einer / dem ganz nöthige Geschäfte vor fallen / und solches aus keiner Verachtung Göttliches Worts oder der heiligen Sacramenten thut / an seine statt einen andern schicken / der bey der Tauffe stehe. Und wäre unser Bekänntniß auch ganz ungeräumt / die Leute dahin zu weisen / daß sie denen / von welchen sie gebeten werden / im Fall auch da sie wüßten / daß sie nicht selbst kommen könnten / solche Christliche Werke abzuschlagen / und dennoch können die Leute wohl dar zu vermahnet werden / daß sie dem heiligen Sacrament zu Ehren / auch selbst / so ferne es

(41.)

es immer möglich/bey der Tauffe zu seyn/sich bestesigen.
Quod si denique quis propter pecuniam lustricam, (Wegen
des Vaten/Geldes) infantem Christo adducendum negli-
git, eum non dignum esse iudicat *Balduin. l. c.* cui inter
Christianos locus concedatur, idque præprimis ideo, quod
essentialis pars hujus officii non sit muneris oblatio; ne-
que pii parentes hoc attendant, sed vel prorsus eâ carere,
vel exiguo contenti esse possint. Sed de hac in *cap. fin. huj.*
Disp. ubi plur. per rot.

§. IV.

Præterea disquiritur hic circa numerum, quot videli-
cet Patrini ad testimonium hocce peragendum sufficere de-
beant? Si *in abstracto* loqui velimus, & duos, & plures pro-
lubitum ex libertate Christiana adhiberi posse credimus, quo-
niam integritati & efficacitæ baptismi nihil ex numero susce-
ptorum vel accedit, vel decedit, *Gerhard. loc. de baptism. §.*
269. p. m. 34. 4. quod etiam attestatur *Consistorium Supremum*
Dresdense Mens. Septemb. an. 1617. in verb. Ob nun wohl
die Anzahl der Gevattern vor ein möglich Ding zu halten
in welchen Fall die Kirche zu keiner Gewisheit verbun-
den/etc. Interim tamen *in concreto* & jure statutario ver-
santes, omnino numerum huncce variè varietque circum-
scriptum novimus.

§. V.

In primitiva certè Ecclesia ununa susceptorem atque
sponforem ad suscipiendum fuisse adhibitum, uno ferè o-
mnes ore confitentur, *vid. Zepper. Polit. Ecclesiast. lib. 1. cap.*
14. Illud similiter constat ex decreto Iginii, (alii legunt Hi-
gini, *Rittersb. in different. jur. civil. & can. lib. 1. cap. 16.*)
sive Eugenii & Leonis Paparum, ubi non plures ad suscipi-
endum de baptismo infantem accedant, quam unus, sive Vir

F

sit

sit, five Mulier, *can. in catechismo. 100. dist. 4. de consecrat.*
 (qui canon, an revera Higinio adscribendus, an suppositi-
 tins sit, prouti vocabulum *patrinus*, iis temporibus non-
 dum usitatum, innuit, alii videant, præsertim cum ejus
 temporibus nec susceptor catecheleos norus, nec susceptor
 baptismi cognitus fuerit) *Jvo. part. 1. cap. 19. Suarez. tom.*
3. quest. 67. Platin. in vis. Higin. p. m. 20. Burchard. lib. 4.
cap. 25. Gvid. de Bayf. ad can. cit. non plures. p. m. 343. Qui
 illum tantummodo verum Patrinum cum communi Ponti-
 ficiorum schola putat, qui puerum tangit, vel, dum bapti-
 zatur, tenet. Idem hodiè in multis locis & præsertim in
 ditione Norica observari tradit *Ristershus. in Differ. Jur.*
Civil. & Canon. lib. cap. 17. Atque hanc consuetudinem
 ubi vis introductam exoptat *Zepper. l. c.* cum, ne in turpem
 quandam & avaram nundinationem & quæstum sacra-
 mentum hoc divinum convertatur; tum, ut luxuria, profu-
 siones & crapula vitentur, dum sumtibus, impensis & co-
 messionibus plures susceptores infantis inter se mutuo æ-
 mulantur, certatimque helluantur: denique, ut dilationi-
 bus baptismi parvulorum, dum multi compates ex diversis
 locis convocantur, & ad luxum splendidasque profusiones
 omnia apparantur, ansa præcidatur: his addè, quod hoc
 pacto miseræ puerperæ suâ quiete & otio, quæ ad recupe-
 randas corporis vires, illis debentur, turpiter & indignis
 modis defraudantur; & viri, quos honestas & pudor ar-
 cere debebant, ad repotia illa seu puerperalia convivia at-
 trahuntur. Unde & *Dn. Ziegler. in Comment. ad Inst. Jur.*
Can. l. 2. t. 4. §. 5. p. m. 338. Multitudinem, inquit, susce-
 ptorum vitandam, præsertim si quæstus causa fiat, rectè
 præ.

præcipit Conventus Melodunensis ANNO 1579. his verbis :
 Nec enim in electione patrinorum potissimum respectus
 ad tales patrilios habendus, ut ab eis aut in paupertate, aut
 in mundi rebus favorem potius, quam filiolem salutem
 expectent. Admoneantur sapius à parocho, ut tales de-
 inceps eligant, quales & rei magnitudo & suscipiendo-
 rum filiorum salus exigit : ut se scilicet tales ætate præsta-
 re valeant & velint, quales tanti vadimonii gravitas postu-
 lat. At quemadmodum illud *Dn. Ziegler.* monitum,
 ut ipse est, veneramus, ita, quicquid proferat *Lepperus.*
 (ab eo, quod per accidens aliquando evenire potest, ad id,
 quod per se fieri debet, maxima ex parte hic concludens)
 nos in hac re adiphora, nec unum tantum patrinum præ-
 cisè urgemus, nec plures, ex libertate Christiana requisi-
 tos, temere repudiamus. Sufficiat hac vice unitatem
 ex primis principiis Ecclesiæ & juris canonici demonstras-
 se, licet eandem postmodum, quoad cognationem spiri-
 tualem, immutatam esse per Bonifacium VIII. sciamus, qui
 in *cap. quamvis. 3. de cognat. spirit. in 6. sequentia* profert :
 quum non plures, quam unus Vir & una Mulier accedere
 debeant ad suscipiendum de baptismo infantem, juxta sa-
 crorum canonum instituta, si verò plures accesserint, spi-
 ritualis cognatio inde contrahitur, matrimonia contrahen-
 da impediens & post contracta dissolvens. Quæ tamen
 Bonifacii sanctio iterum mutationem subiit tempore Con-
 cilio Tridentini, *vid. Concil. Trid. Sess. 24. de Reformat. ma-
 trim. cap. 2.* quod regulariter unum, & ad summum duos
 Patrilios, virum scilicet & foeminam, adhibendos esse sancivit.
 Et

(44.)

Et licet plures à Parentibus fuerint designati Patrini, nihilominus tamen unum ex iis, vel ad summum unum & unam eligere debet Sacerdos, qui soli cognationem hanc contrahunt, juxta *c. t. cap. 2. Trident. Conc.*

§. VI.

Novum in hoc puncto dubium movet *Zæsus ad tit. X. de cognat. spirit. num. 7.* quid scilicet juris esse debeat, si forte contra intentionem prædicti Concilii Tridentini Parochus quosdam ex iis, quos Parentes designaverant, non selegerit, sed omnes admiserit? Resp. probabile est, omnes, si tangerent, contrahere hanc cognationem, verosque fieri Paternos, *argum. cap. fin. de cognat. spirit. in 6. add. Ungepaup. ad Decret. h. t. n. 3.* Nam licet Concilium Tridentinum prohibeat plurium admissionem, non tamen irritat contra factum, & ex omnium sententiâ actus contra legis prohibitionem non ideo est irritus, si non addatur in lege decretum irritans, *vid. Sanchez. 4. disput. 57. n. 11. & seq.*

§. VII.

In Saxonâ, aliisque provinciis, ubi jura vigent statutaria, solet ut plurimum distinctio adhiberi inter Nobiles atque Plebejos, ita quidem, ut Nobiles majori privilegio gaudeant, numerumque Patrinorum augere queant, modo non illud fiat in infinitum usque. Et hoc procedit etiam, tamen si Pater Nobilis plebejam duxerit uxorem, *argument. l. femina. 3. ff. de Senatorib. cum uxor marito concrecat ejusdem fulgorem sentiat, l. si libertam, 28. C. de Nuptiis. Tiraguell. de Nobilitate. c. 18. n. 3.* Hinc etiam post mortem Mariti Nobilis, ex bonis ejusdem derelictis, jure Commestibilia, Dotalitium & Morgengabam postulare potest, *Matth. Coler. in part. 1. decis. 60. n. 66.* Confirmat hoc *Constitutio Eccles. Magdeb. art. 1. in verb. Jedoch ist der*
nen

nen von Adel nachgelassen / da sie hterüber (i. e. plurēs, quam tres) mehr bitten wolten / wofern nur nicht die Anzahl gar zu groß gemacht wird. Minimè tamen casum agnoscimus conversum, quando videlicet uxor, nobilissima licet, nubens personæ ignobili, velit plures, quem tres, in consulto Principe, adhibere Patrinos; quoniam hæc omnia Nobilium jura sua sponte amittit: hoc modo etiam responderunt *Scabini Lipsienses Mens. Mart. 1635. Et Confist. Suprem. Elector. petitis foeminae nobilis, viro plebejo seculæ jugentis, in hoc puncto deferre noluit, Mense Julio 1619. in verb. Auff N. N. Supplication, daß / weil sein Weib N. eine gebohrne von Adel / sie ihr nengebohrnes Kindlein möge daheim tauffen lassen / und darzu eilff Gevattern bitten / wird dieser Bericht ertheilet: Dieweil der Adel vom Weibe auff den Mann nicht gebracht wird / sonderndasselbe seinen Stande folget; So hat man *Supplicantens* Suchen statt zu geben Bedencken / und wird derselbige gleich andern Bürgern mit der Gevatterschaft und sonst sich zu halten wissen.*

§. VIII.

Plebeji verò numero ternario contenti vivere debent, hoc pacto, ut si masculus baptizandus veniat, duo masculi & una foemina; si puella, duæ foeminae & unus masculus adhibeantur. Confirmant hoc *Chur Fürstl. Sächs. General-Artikel / tit. 6. apud, Dn. Fritsch, de Jur. Eccles. part. 2. pag. 63. in verb.* Als auch unlaugbar vermerckt / daß bey vielen das hochwürdigte Sacrament der heiligen Tauffe umb das Einbinden / Geschenck und sonderlichen Nuzes / etwan auch unziemlichen Prachts und Hobeit willen / mit grosser Menge der gebetenen Gevattern in eigentlichen Mißbrauch gezogen / und also hierdurch

Krämeren / fast dergleichen / wie verrückter Zeit die
 Meßpfaffen in Pabstthum mit ihren Messen getrieben /
 nicht ohne grosses Aergerniß / auffrichten / und zu er-
 bärmlichen Anstoss der Einfältigen einführen / und also
 denselbigen gleich sündigen / und mit dieser Leichtfertige-
 keit Gottes Zorn wieder uns erregen thum / so sollen hinfü-
 hro nicht mehr denn drey Gevattern bey aufgesetzter
 Straff ein hundert Guldten/welche Wir hiermit wieder-
 umb erneuert haben wollen / gebeten / und hierüber nie-
 mand's zugelassen werden. *Idque etiam ante multos an-*
nos in Ecclesia observatum fuisse, docet Concilium Eboracense
sub Cælestino III. qui floruit in fine seculi XII. in ver-
bis : Statuimus, ne baptismate plures, quam tres, suscipi-
ant puerum de sacro fonte ; masculum duo mares & una
foemina ; (licet hæc, ut supra monitum, penitus olim fue-
rit remota, non obstantibus iis, quæ proferunt Pont. de
Matrim. Walfrid. Serab. de reb. ecclæs. c. 28. & Pontificii
communiter ex can. 22. Concil. Nicen. quem ex Arabico à
Francisc. Turrian. & Alphons. Pisan. Jesuitis, adjectum, a-
deoque spurium putat Dn. Mastricht. l. c. p. m. 54. cum cer-
tum sit, Nicænos patres tantum viginti canones edidisse)
foeminam duæ foeminae & unus mas, add. Basil. Pont. de sa-
cram. Matrim. lib. 7. cap. 37. n. 6. p. m. 338. Rationem quan-
dam, ad hæc defendenda ; profert Carpz. lib. 2. Jurisprud.
Consil. defn. 269. n. 3. tit. 17. quia scilicet Susceptores sive
Patrini inter alia propterea adhibeantur, ut sint Testes bap-
tismi legitimè administrati : quemadmodum igitur u-
nus Testis, in puncto plenissimæ probationis, censetur di-
ctum nullius, atque in duorum denique ore omnè consistere
verum debet ; (Exceptis videlicet excipiendis, ut in

con-

confectione testamenti, probatione felonix, &c.) ita quoque hoc in loco : tertius autem adhibetur Patrinus, ad distinctionem masculi & femellæ baptizandæ. Hinc etiam dixit *Rittershus. l. c.* semirari, quod Pontifex Leo noluerit adhibere duos Susceptores in baptismo, cum tamen testes esse debeant, & Pontificii semper clamitent : In ore duorum ! *capit. cum à nobis. 28. x. de Testib. & quod uni Testi non sit adhibenda fides, capit. veniens. 10. cap. licet. 23. x. h. r.* Imo inter ipsos pontificios ineunte jam seculo decimo quinto circa annum 1410. usum adhuc fuisse plurium patrinorum, apparet ex verbis *Johann. Petr. de Ferrar. in prax. tit. 33. n. 12.* quando quærit : Si plures levant unum de sacro fonte, (ut sit quotidie,) nunquid inter se excepto levato poterunt matrimonium contrahere ? Idque affirmat cum Innocentio, *vid. Dn. Zigler. in Comment. Inst. Jur. Canon. Lancellos. l. 2. tit. 5. §. 5. p. m. 338.* Nisi forte ad excusandum Pontificem Leonem conducatur, quod respexerit ad ritus in primitivâ Ecclesia, ubi unustantum adhibebatur patrinus, non tam testis, quam sponforis loco, cui infantis cura institutionis & pietatis postmodum erat, defunctis parentibus, demandata, *Mastricht. l. c. p. m. 52.* (cum quo tamen non facimus, quod in jure nostro *ibid.* duos istos actus, sponforis & testis, in eadem personâ concurrere posse neget). De facto interim jam olim recessum ab illo Leonis interdicto, & duos pluresve adhibitos fuisse, assertit *Rittershus. l. c.* Aliam, præter hanc causam, assertit, *Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 2.* prohibitionis plurium patrinorum, ne scilicet nimium extendatur cognatio spiritualis, & coarctetur ita libertas nubendæ. Sed

Sed quoniam, uti §. 6. cap. 4. huj. Dissert. demonstravimus, hæc spiritualis cognatio nudum est inventum humanum, Ecclesiæque primitivæ & juri divino incognitum, eandem nos Augustani parum curamus.

§. IX.

Si verò fuerit partus adulterinus, incestuosus, vel extra legitimum matrimonium per scortationem & vulgo conceptus, secundum jura statutoria duo tantum patrini sufficiunt, quemadmodum in specie innuit *Ordinat. Eccles. Dn. August. Administr. Magdeb. cap. 3. num. 11. in verbis: Wenn es aber Kinder seyn / so auffer der Ehe erlauffen und geböhren / sollen nur zweene Gvattern / so wohl in Städten als Dörffern / zur Tauffe gebeten und zugelassen werden.* Hinc etiam hujus numeri transgressoribus promiscuè, sive ex legitimis nuptiis, sive extra easdem partus quidam proffert, pœnam statutam videmus 100. flororum, in *Ordinat. Eccles. EleÛ. articul. general. 6. S. Als auch unseugbar / etc.* quam tamen, præsertim si ex impericia, quæ dolum sæpius mitigat, legem quis fuerit transgressus, ex usu & observantiâ fori nostri judicis arbitrio derelictam esse, innuit *Carpz. ov. in Jurisprudenc. Ecclesiastic. def. 269. lib. 2. num. 7.* Memini quoque in quibusdam locis in baptismo liberorum, extra justum matrimonium quæsitorum, numerum patrinorum augeri, quod fortè commiserationis gratia introductum arbitror, ne scilicet infantes innocentes, alias propter scelera parentum mundo sat odiosi, etiam in educatione, respectu pietatis, & Christianæ fidei, damnum aliquod irreparabile patiantur, diabolique retia incautius incurrant. Idem judicium esto de infantibus, ex complexu Satanico (secundum multorum opinionem) productis, quod, quomodo fieri probabiliter

pos-

possit, vid. *Dn. Pres. Dissert. de Impotent. Conjug. cap. 5. et h. 2, num. 19. & seq pag. 91.*

§. X.

Modum adhibendorum patrinorum in primitiva Ecclesia, præsertim quoad adultorum baptismum, sic describit *Mastricht. p. m. 34. & seqq.* Suscepto sponsoris munere, sponsor baptizandum deducebat ad sacerdotem, inque Ecclesiam; canebatur tunc hymnus quidam, quò finito, interrogabat baptizandum sacerdos, cur venisset, ille cum desiderium suum exposuisset, ut cum docuerat susceptor, petebat, ut sub intercessionem sponsoris sui, Deo, & iis, quæ ad Deum pertinebat, liceret potiri. Intercessionem illam sponsoris Dionysius *νεοτρεϊκυ* appellat. Tum tradebat ei capita religionis Christianæ Sacerdos, jubebatque Sacerdotibus, ut & Baptizandi & Susceptoris nomina in album referrent, tametsi sapius adulti nomen, quod ante baptismum habebant, retincret. Quo ad baptismum verò parvulorum infantum, non reperire potui multa in hoc negotio apud veteres, à nostris hodiernis moribus discrepantia. Patribus enim superstitibus semper incubuit, eundem, quàm primum fieri potuit, procurare, vel si fuerint negligentiores & paternos invitare cessaverint, quid? noluerint, matri aliisque proximioribus cognatis hoc ex officio à Magistratu injunctum est. Dabant igitur plerumque ipsi parentes infanti nomen, in baptismo imponendum & libri illi, in quos nomina baptizatorum itemque susceptorum referbeantur, *Διπλοξα* vocabantur (hodiè dicitur *Zauff's Bucher*) à complicando, quod bis complicarentur aut convolverentur, de quorum diversitate vid. *sep. laud. Dn. Mastricht. p. m. 38. & seqq.* Habemus & olim apud Græcos & Romanos Tabulas professionum, l. 6. *Statum, C. de*

G

Fid.

*Vid. Instrument. l. Non nudis. 14. C. l. cum de arate. 13. l. Imperatores. 29. §. mulier. 1. de probat. quas, an scilicet cum libris nostris lustricis conveniant, examinandas aliis relinquo. Imponebatur sequentibus temporibus etiam ante baptismum & adulto, & infanti nomen, tam à patrino, quam à parente, præsertim, ubi jam moris erat, nullis, nisi Paschatis & Pentecostes, festis (excepto necessitatis calu,) nomen dari, *can. 11. & seqq. distict. 4. de Consecrat. De impositione nominis apud Hebræos, in die octavâ circumcissionis, constat ex sacris btblis; apud Romanos, quæ fiebat die lustrico, maribus nono, scemellis octavo, vid. Macrobi. Saturn. 10.* Ceterum horum librorum lustricorum usum scitè depingit Zeppcr *loc. sep. allegat. cap. 14.* Quoties enim, inquit ille, fit, ut in terris exteris & longinquis, alii ad conjugium applicent animum, quos literis, ut olim vocabantur, formatis, quod videlicet legitimo conjugio & toto nati sint, munire, inque evidentius rei hujus testimonium, annum & diem, cum conjugii parentum, tum ipsorum etiam natiuitatis, & baptismi percepti exprimere oportet? Quod non facile, nisi talium librorum beneficio fieri potest, imprimis, si vel parentes ipsi hoc non annotarint, vel vitâ uterque parentum functi sit, vel post multorum annorum resolutionem oculati & fide digni harum rerum testes non amplius supersint, Quoties inter vernas etiam & indigenas, de ætate matrimonium contrahere volentium, & an maturi illi sint conjugio quæstio incidit, unde plebeji & rustici homines, qui annotare diem & annum natalium liberorum suorum non potuerunt, & in calculo inter ipsos convenire non satis potest, præsertim si ad litem respectet, imò iudices etiam causarum matrimonialium, expedire se, nisi albi tales & catalogi baptizatorum adminiculo, æquaquam possunt.*

§. XI. Por.

Porro ad formam baptismi pertinere pariter ac referri adopinor, ut Parentes baptizandi naturales, liberorum suorum baptismo in Ecclesia presentes adesse & publice assistere jubeantur. Rationem affert: *Wilhelm. Zepper. in Polit. Ecclesiast. lib. 1. c. 17.* ut cum Ecclesia suas quoque pro infante preces ardentius conjungant, & de suo in educandis liberis officio à sacerdote efficacius admoceantur. His junge, ut nec parentes ipsi, nec ab iisdem invitati Patrini, antea choatum ipsius baptismi actum, inutilibus comellationibus vel computationibus sese obruant, adeoque, contra naturam testimonium non rejiciendorum, vino ciboque otiosi, sese ad testimonium in hoc actu tam arduo sacerdoti sistant. Prout nec hoc, post actum baptismi jam consummatum, (licet de facto in pagis, ab Ecclesia, ad quam pertinent, longius quadantenus distitis, sæpius contrarium fieri consuevit) Patrinos, vel alios baptizati cognatos & invitatos hospites decet. Quin potius iidem debent eam, quam habitus innocenti Deo & Sacerdoti in baptismo obtulerunt, animam: quamprimum fieri poterit, domicilii & quieti in thoro materno reddere, seseque ita gerere, quemadmodum urgent Ordinationes Ecclesiasticæ, & boni Christiani melioris notæ, ac integerrimæ vitæ assolent. Singularem de hoc, uti in aliis territoriis, ita quoque in Archiepiscopatu Magdeburgensi reperimus sanctionē in *J. M. R. D. cap. 3. artic. 19.* Ein böser Gebrauch ist auff denen Dörffern/dz die Gevattern/ün andere/so der Tauffe beygewohnet/nach der selbē Vollendung in die Schenk hãuser lauffen/ün allda Fresserey und Saufferey anstelle; deswegen solches bey Straffe hiemit verboten wird ün sollen die Gevattern ün Beystände mit dē Kinde vielmehr nach

Hause essen / und dasselbe wohl verwahren / bevorab in
Winters Zeit / da die Tauffe oftmahls in einem andern
Dorffe geschieht. *add.* Ehurf. Sächs. General-Artickel /
zit. 6. von der heiligen Tauffe und Noth-Tauffe / *in verb.*
Nach dem an etlichen Orten gebräuchlich / daß die Bau-
erleute die Kinder / so bald sie getaufft / durch die Pa-
ten in die Schenckhäuser tragen lassen / daraus mehr-
mahls grosser Unrath entstanden / soll beyernslicher
Straffe solcher Brauch hiermit abgeschafft / deßgleichen
durch die Pfarrer iederzeit das Bauersvolck ernstlich
erinnert und vermahnet werden / alsbald wiederumb
zu Hause zu kehren.

§. XII.

Quamvis etiam in quibusdam locis singularis pom-
pa, epulaeque, pro facultatibus parentum, sat lautæ post
baptismi præsto fuere, invitatis hospicibus soleant parari,
& non eamus inficias, hanc rem inter adiaphora numerari
posse; nec velimus Nobilibus, item militibus, à lege po-
sitiva ut plurimum exemptis, multo minus Personis Illu-
strioribus & jurisdictione territoriali præditis, earumque
(fortè propter privilegium indultum, nam dispositio Prin-
cipis in hisce optime procedit) ministris legem præscribere;
attamen illud, propter singulares abusus, in specie
restrictum, atque limitatum reperimus in præallegatâ
Constitutione Archiepiscopali *art. 12.* ita quidem, ut nisi
Patrinis, obstetricibus, aliisque mulieribus, quæ parturi-
enti inevitabilem in partu operam tulerunt, nihil, vel pran-
dii, vel cœnæ, exclusis omnibus agnatis, familiaribus vel
peregrinis, præparari debeat: verba ita se habent:
Die Gastereyen bey den Kindtauffen / so wohl in Städ-
ten / als auff den Dörffern / werden hiermit gnugsamen
ers

erheblichen Ursachen gänglich verbotten/doch soll denen Weibern/so der Kindb etterin in der Noth beygewohnet/ ingleichen den Gevattern / und gar keinen Persöhnenn mehr / es seynd Freunde oder Frembde / eine Mahlzeit zu geben verstattet seyn / wer darwieder thun und handeln wtrd / soll deswegen ernstlich gestrafft werden. Habuerunt quidem Judæi, Græci atque Romani, imò etiam adhuc Turcæ, aliique pagani singularia in suis circumcisiohibus juxta ac nominalibus convivia, quæ itidem primitiva Ecclesia in totum neutiquam neglexisse, probabile multis videtur, (utut de iisdem testem hucusque omni exceptione majorem invenire non poterim,) interim ab usum eorum apud nostros, qui orthodoxi vocari volunt, frequentissimum justissimè accusare cogor cum *Wilhelm. Stuck. antiquit. convival. l. 1. c. 16.* ex quo sua d. sumsit *Mastricht. p. m. 76.* Lustricus hic baptismi dies hodiè apud Germanos & alias gentes Christiani nominis sumptuosissimumque, luxoriosissimisque conviviis celebratur, in quibus, ut infans aqua (uit baptizatus, ita viri pariter atque mulieres vino immodico ita baptizantur obruunturque, ut neque mens, neque sensus, ipsius mentis facultates, amplius officium suum facere possint. Et autem hæc consuetudo multis nominibus vehementer improbanda. Nam primo maxima DEO fit injuria, cujus augustum venerandumque Sacramentum, (quo Infans initiatus & in sanctorum album adscriptus est) foedissimè polluitur atque contaminatur. Illud est symbolum, quo monemur, nos Christi sanguine agnati nostri peccati sordibus esse ablutos, ita ut una cum Christo ceu Capite nostro, & crucifixi, & sepulti, & mortui, & excitati; Corpusque peccatorum carnis exuti regeneremur, sanctificemur, & in sanctorum

nummerum ac societatem accensamur. Qui igitur convomit, nos eodem statim die, quò ea, quæ paulo ante commemorata sunt, & nostro & infantis nomine sanctè (popondimus, ebrietationibus rursus, gulæque sordibus inquinari. Annon hoc est, & suis canis instar ad vomitum, & suis instar lulentæ ad pristinum statum cœnum lutumque revolveri? Non ergo vel nobis, vel infanti DEI gratiam, sed iram potius atque furorem horrendum, insanã istã tanti sacramenti profanatione conciliamus. Deinde infans hinc luxuriosusq; convivii ipsi quoque miseris puerperis, quæ tot tantisq; paulò antea exantlatis laboribus otium & quietem desiderant, plurimum laboris & molestiæ exhibetur. Ad hæc sumptuosis istis epulis, opes ad puerperarum atq; infantum miserorum sustentationem perquam necessariæ, absumuntur, ita ut & puerperas & infantes misellos fame postea omniumque rerum inopia premi atq; vexari sit necessè.

§. XIII.

De vestimentis insuper pretiosioribus magisq; mundis, an & hisce requisitus patrinus in actu baptismi, salvâ conscientia, uti possit & videatur affirmativa decisio *ap. Andr. Kesler. Theolog. cas. conscient. cap. 6. p. m. 38. in quest. Ob ein Christ mit guten Gewissen gestärkte Fragen und Umschläge u. tragen könne? n. 2. in fin.* De tempore etiam baptismi celebrandi notandum, illud partim respectu Parentis, qui patrinus invitare debet, partim respectu patrinorum invitatorum duplex hic occurrere. Parentis quod attinet, eò ante omnia laborent, ne baptismus infantis jam recens nati, fortè propter unam vel aliam vanam & minus præparatam pompam procrastinetur: (præsertim quoniam statuta, & adutorum maxime ergò introducta, pascha-

tis & pentecostes tempora, de quibus in §. 10. *huj. cap.* ant-
 plius non observentur apud nostrates, nec necessaria judi-
 centur) Certissimè quippe sibi persuadere debent, se labem
 non tantum in conscientia conciliaturos, sed & magistratui
 poenas daturos gravissimas. *Consist. Archiep. M. l. c. 15. in*
verb. und bey denselbigē fleißig erimern/ dz sie ihre Kinde
 kein sum Hoffarth oder Armaths willen/weder eine oder
 mehr Wochen/nicht ungetaufft liegen lassen/sonden ders
 selben Tauffe unsäumlich befördern/und nicht auffschie-
 ben/anderer Gestalt sol es von ieder Orts Obrigkeit nicht
 ungeschafft bleiben/ idque adeo severè in *artic. 16.* urget.
 Serenissimus, ut si Sacerdos aliquem excessum tam ratio-
 ne conviviorum, quam Patrinorum, aliudque id genus ex-
 orbitantiarum habuerit compertum, illum ratione officii
 adstrictus sit, Magistratui loci indicare, atque si fortè ille
 in animadvertendo minus promptum se exhibuerit, totum
 negotium ad Dominum territorii, vel ejusdem Consistorii
 supremum deferre.

§. XIV.

Hinc rectè quoque Consistoria nostra, morem supra
 in §. 10. observantes, sanciverunt, ut si Pater in officio invi-
 zandorū ac requirendorum Patrinorum vel sponzorū ad
 Infantis sui baptismum negligens existat, nec ulla adhorta-
 tione vel comminatione ad hoc adigi queat, matris, aliisque
 cognatis proximioribus id injungi debeat, non modo rati-
 one pietatis, cujus intuitu etiam cognato egeno victum &
 amictum subministrare secundum *Bartol. à Saxo ferrat. in l.*
comunis. 10. §. alimentis. 2. ff. de aliment. & cib. legatis. jure
 sunt obstricti, sed etiam ratione proximitatis, quæ jus succo-
 dendii ipsis debet, *novell. 115. cap. 3. prouti quoq; Consist. Elect.*
suprem.

suprem. respondit Mens. Julio 1610. *in verb.* Im Fall der Mann die Gevattern zu bitten / sich verweigern würde / solches das Weib / oder die nächsten Freunde bestellen / und dem Kindlein die Tauffe / inhalts Churf. Sächs. R. D. ohne fernere Nachforschung und Bedenken wiederfahren soll. *Rationem harum rerum subministrat B. Carpzov. in Jurisprud. Const. l. 2. Def. 262. p. 1*
 Si enim indigenti cognato proximiores necessaria, pro virili, suppeditare ex charitate Christiana, imo per consequens, jure naturæ sunt obligati, prouti præter *Barthol. l. c.* manifestum evadit ex *l. qui filium. 4. ff. ubi pupill. educ. vel morar. deb.* quidni multo magis curam animæ ejusdem gerere, & administrationem baptismi maturare, juxta & promovere tenentur? præterea si à successione ad alimenta argumentari possumus, juxta *Surdum de aliment. tit. 1. quest. 25. n. 5. per l. 73. mutus §. manente. l. ff. de jur. dot.* cur non à successione ad curam animæ argumentari liceret, idque tum maximè, quia hæc alimentationi longè prævalet.

§. XV.

Patris legitime iuvenitatis (tàm ore tenus, quam per schedum, vulgò Gevatter Brieffe) convenit, ut vel semetiplos intra tempus destinatum (quod pro locorum diversitate vel ante, vel pomeridianum, & in se arbitrarium est,) in Ecclesiis sistant, vel alias personas habiles suo nomine substituunt; hinc memini in Misnia, præterrim apud Numburgenses, observari, ut, si hora ad baptismum destinata patris in templo sese non sistant Sacerdos baptizaturus vel custodem templi, vel alias personas integrioris vitæ & famæ testium loco adhibere, in vitiis licet quantumque parentibus, queat. Atque hoc tempus ex jure statu-

tutario Hall. Sax. post præterlapsos duos vel tres quadrantes hora 3. pomeridianæ est præfixum, *vid.* H. K. O. von der Heil. Tauffe und ihrer Reichung. *in verb.* und sollen die Leute in denen Predigten vermahnet werden/wosie die Stunde nicht halten/ und umb 3. Uhr oder kurz zuvor gewisse in der Kirchen seyn mit dem Kinde und gebetenen Gevattern/ soll die Schuld und Versäumung ihre seyn/ und den Tag alsdenn die Tauffe nicht geschehen/ es siele denn gewisse Ursache für zu dispensiren. Semper enim casus necessitatis, & præsertim die Noth/ tauffen/ quæ & in domo privata quocunque tempore non tantum à Sacerdote, sed & quandoque, si inevitabilis contingentia hoc svaferit, ab obstetricibus, vel aliis ex personis publicis præsentibus expediri potest, excipitur. Quemadmodum & hoc in casu regulari ex tenore præallegatæ Constitutionis, si fortè baptismus in diebus Sabbathi celebrandus veniat, statim post concionem vespertinam expediri debet. Sed nec in his alii juri locali, vel personis autem exceptis, præjudicatum volumus, unice per hæc auctoritata exempla Magistratibus svadentes, ne mediante dilatione baptismi tam per Parentes, quàm Paternos interveniente, partui baptizando quid detrimenti, vel suspitionis minus inter cordatos benevolæ, concilietur.

H

CAP.

CAP. IV.
PATRINORUM FINEM ET
EFFECTUM ADUM-
BRANS.

§. I.

C*Ausa Finalis* adhibendorum Patrinorum multifaria est. Sunt etenim, ut ante præmonitum, Testes legitime administrati baptismi, (quod, an ex *Es. 8. v. 2. & 3. Jun. & Tremell. ad h. text.* probare possint, alii judicent, assumtos siquidem credimus testes Uriam Sacerdotem & Sachariam libri istius magni, quod ex mandato divino inscribere debebat Jesaias, non autem ut attestarentur circumcisionem,) promittunt iidem se promoturos salutem tam temporalem, quam æternam baptizari sive adulti, sive infantis; sistunt similiter infantem Ministro baptizandum, ac precibus suis DEO commendant, eduntque præterea nomine parvuli confessionem; uno verbo, Parentes evadunt suscepti quasi Spirituales, eundemque, in quantum possibile, in omni pietate erudire sunt adstricti, *vid. Dunt. cas. conscient. cap. 14. sect. poster. de Baptism. g. 5. Gerhard. Loc. Theolog. de Baptism. §. 268. Idem patrinis adscribit Polyd. Vergil. de rer. invent. lib. 4. c. 4. Et Augustin. serm. de temp. 116. tom. 10. qui filios, inquit, aut filias excipere religioso amore desiderant, & antequam baptizentur, & postquam baptizati fuerint, de castitate, de humilitate, de sobrietate, de pace eos admonere, vel docere non desinant, & agnoscant se fidei jussores eorum esse, pro ipsis enim respondent, quod abrenunciens diabolo, pompis & operibus ejus, sed idco tam illi,*

qui

qui excipiunt, quàm qui excipiuntur, tam Patres, quàm filii pactum, quod cum Christo in Baptismi Sacramento conscriunt, custodite contendant: nec unquam aliquid de diaboli pompis vel mundi istius luxuriosis oblectationibus concupiscant. *jung. fufius Ponce de marrim lib. 7. cap. 37. n. 2. Arbitratus equidem Paul. Laymann. Theolog. Moral. tom. 2. l. 3. tr. 2. cap. 9. n. 1. pag. 319. cum Thom. quest. 67. art. 8. & ibid. Suarez. Egid. Coninck. Sà. ver. baptisimus num. 13. Henriquez. lib. 2. cap. 14. n. 1. ubi baptizati inter fideles educantur, atque à parentibus, parochò, vel ludimagistro in fide catholicà instrui solent, tali obligatione, serme liberatos esse paternos: unde & addere dicit Egid. l. 2. fufceptorem sive patrinum tali obligatione tantum teneri, dum baptizatus rudis est in doctrina christiana, quo semel bene instructo, cessat obligatio, quia non amplius ille parvulus est & prædago indigens. Veruntamen hoc assertum ab omni parte beatum non est. Tutius igitur existimo, si statuatur, obligationem à patrino factam sese ad totam vitæ tempus baptizati extendere, ita ut ille adstrictus sit susceptum ubicunque lapsus fuerit, fortè in hæresin vel aliud notorium scandalum, in formare, corrigere, & quantum possibile, ad vitam saniozem reducere. Promittit enim fufceptor in baptismo, se eò allaboraturum, ut baptizatus bonus fiat christianus, ergò cum hæc conditio nunquam, dum vivit fufceptus, ex toto dici queat adimpleta, semper opus habet, ut quantum in viribus, eidem satisfacere contendat & annitatur.*

§. II.

Effectum causæ finalis Patrinorum, qui eidem cum causâ efficiente est communis, statuit inter alios Jus Canonicum, quod consistat, ut supra dictum, in prohibitione

conjugii inter susceptorem & susceptam, & cognatione,
 ut canonista putant, spiritali, quae impedit Matrimoniu-
 um contrahendum, & dirimit de facto (secus de jure. c. si
 vir. 2. x. de cognat. spirit. Andr. Vallens. h. t. §. 8. p. m. 419. si
 scilicet superveniat. Nam nec ullum aliud impedimen-
 tum dirimit matrimonium ante allegitimè contractum,
 licet usum ejus, sed est petitionem debiti aliquando impe-
 dire possit: nimirum si quis filiam suam baptizet scienter,
 extra casum necessitatis, non potest ab uxore sua debitum
 petere, fortè propter suam temeritatem, juxta Vallens. l. c.
 licet reddere teneatur arg. c. cit. 2. h. r.) contractum: imò
 Abb. in c. fin. col. 3. de purgat. canon. Ecclesiam, inquit, sa-
 pius dispensare adversus cognationem carnalem, nun-
 quam adversus spiritalcm; vid. Tiragu. in l. si nunquam.
 §. C. de revocand. donat. n. 25. verb. susceperis liberos, Spei-
 del. Notabil. jurid. verb. 25. **Sevatiern** Cott. in memorab.
 verb. compater. His adde Thom. de Aquin. in suppl. 9. 56.
 art. 1. & lib. 4. sent. dist. 42. quest. 1. art. 1. Ponce l. c. cap.
 37. 38. 39. 40. per tot. capit. Martinus 4. cap. veniens. 6. cap.
 tua. 7. cap. ex literis. §. x. de cognat. spirit. can. 1. & seqq.
 XXX. quest. 1. ex quibus constat, non tantum respectu pa-
 ternitatis inter susceptorem & susceptam, inter matrinam
 & susceptum, inter Baptizantem & Baptizatum; Item ra-
 tione confraternitatis inter Baptizatum & filiam bap-
 tizantis & contra; (non tamen inter ipsosmet plures patri-
 nos, olim adhibitos, vel secundum jura canonica recen-
 tiora, de facto suscipientes, Augustin. Barbof. ad Concil.
 Tridentin. sess. 24. c. 2. n. 19. item inter filios duorum com-
 patrum, modò per neutrum eorum deventum sit ad com-
 paternitatem, vel obstat consuetudo loci, Andr. Vallens. ad
 cit. x. de consangu. §. 5.) matrimonium esse prohibitum. Da-
 niel. Venator. in canons. Jur. Pontific. ad tit. x. de Cognat.
 Spirit.

Spiritual. p. m. 730. His adde, quæ de matrimonio inter liberos duorum Com patrum profert, *can. ita diligere. 30. q. 3. in verb.* ita diligere debet homo eum, qui suscipit de sacro fonte sicut Patrem. Item. Est inter fratres & filios spirituales gratuita & sancta communio, quæ non est dicenda consanguinitas, sed potius habenda spiritualis proximitas. Unde inter eos non arbitramur posse fieri quodlibet legale conjugium: quando quidem nec inter eos, qui natura, & eos, qui adoptione filii sunt, veneranda Romanæ leges matrimonia contrahi permittunt. It. Si ergo inter eos non contrahitur matrimonium, quos adoptio jungit, quando potius à carnali oportet inter se contubernio cessare, quos per cœlestis sacramentum regeneratio Sancti Spiritus vincit? Longè igitur congruentius filius patris mei, vel frater meus appellatur is, quem gratia divina potius, quam humana voluntas, ut filius patris mei vel frater meus esset, elegit: prurentiusque ab alterna corporis comissione secernimur. Hæc repetuntur *in seq. can. Piracium (Guid. de Bayf. ad h. can. p. m. 292. legit Piracium, eumque Gloss. derivat à pingendo, vel petendo) in verb. Piracium nobis tua Veneranda fraternitas obtulit, per quod sciscitari curasti, si liceat filio, cujus pater alterius filiam, ex sacro baptisate suscepit, suscepiam, i. e. spiritualement ejus patris filiam, (quod dici crudele est.) in matrimonio accipere: quod apud Te enormiter asseruisti contigisse. Sed bene Tua sancta fraternitas compertū habet, quod Dominus præceperit per Moysen dicens (Turpitudinem patris tui vel matris, vel sororis non relevabis. Turpido enim tua est) cum ergò à propria consanguinitate jubemur abstinere, multò magis à spirituali nostri patris filia, omni excusatione aut argumento deposito sub nimia distractione nos cavere convenit: ne in iram divini examinis incidat, si quis tali facinore mistus,*

minimè restrinjerit fræna luxuriæ: Unde & omnes omnino cavendi sunt à tali sceleris commiffione, ne in perpetuum pereant, sed hunc qui hujus perniciofæ temeritatis autor animæ fuæ salutem despiciens, impiiffimo fe mifcuit matrimonio, per omnia tua fraternitas fteudeat feparare, & poenitentia dignæ fubmittere; quatenus ab æternâ erutam damnatione animam lucreris. Confpirat cum his *Gregor. Valleng. ad tit. x. de Cognat. Spirit. §. 4. p. m. 418.* Ideo autem, innuit ille; nafcitur potius ex baptifmo & confirmatione (cognatio fpiritualis) quam ex aliis facramentis, quia per baptifmum & confirmationem, & non per alia facramenta, renafcitur & regeneratur homo ad vitam æternam, feu unus ab alio recipit quoddam effe fpirituale, *can. 1. 2. & 3. XXX. q. 3.* Et in his facramentis miniftrans, effe quali generans, fufceptor verò five patrinus effe quali mater, quæ nomine Ecclefia in fuo gremio fufcepit baptizatam & confirmatam. Et propterea, ut per naturalem nativitatem naturalis exfurgit cognatio impediens & dirimens matrimonium; ob peculiarem reverentiam, quam alter alteri debet, cui maxime repugnat actus conjugalis. Proindeque cum in aliis facramentis non contingat hæc aut fimilis regeneratio, non contrahitur quoque aliqua cognatio fpiritualis, *c. fin. §. fin. de cognat. Spirit. in 6.* Nam licet confrent effe fpirituale gratia, non tamen id faciunt per modum fpiritualis regenerationis, fed vel per modum alimentacionis, ut euchariftia, vel per modum fanacionis aut reconciliacionis, ut poenitentia. Et hoc conjugium etiam Luitprandus Rex Longobardorum prohibuit, *Rittersh. l. c. l. 1. c. 10. p. m. 37.* Excipit tamen ab his Urbanus in *can. 4. l. c.* filios vel filiam, ante vel poft compaternitatem genitam *in verb.* quod fpiritualium Parentum

reantum

rentum filii vel filia ante vel post compaternitatem geniti possunt legitimè conjungi, præter illam personam, per quam compatres sunt effecti. Simile porrò continuatum novimus, teste cum aliis *Thom. Sanchez, de Matrim. lib. 7. quoad compaternitatem inter baptizantem & baptizati Parentes, suscipientes eorumque conjuges.*

§. III.

Quando autem hæc cognatio spiritualis, quam satis antiquam quidem novimus, cœperit, nemini exasse constat, *Bas. Ponce de Matrim. cap. 39. n. 2. lib. 7. p. m. 340.* hæc habet: *at quando cœperit eiusmodi impedimentum in Ecclesia non explicant. Forsan ex Apostolorum traditione derivatum.* (quæ tamen conjectura est falsissima uti etiam illa, quam profert *Andr. Vallens, ad tit. x. de cognat. spirit. §. 4. p. m. 418.* hanc cognationem fundamentum in Novo testamento habere *1. Pet. 1.* Quamvis libenter concedamus, illam eidem non contradicere: interim nondum sequitur: quicquid alicui rei non contradicit, illud in eâ fundamentum habet.) *Ego quidem primam legem scripto latam non reperio ullam ante can. 21.* (quem tamen spurium esse & à Jesuitis additum, supra probavimus.) *Concil. Nicæn. ubi: nemo fidelium cum patre aut matre spirituali, matrimonium contrahat, id est, cum patrinis aut matrinis, & qui hoc commiserit, habetur ethnicus, quousq; separatur, &c.* Inde postea plures alii canones emanarunt, quibus ea cognatio stabilita, & diversi gradus distincti, & connubia ejusmodi vinculo interveniente prohibita. Idem confirmat *Didac. Covarruv. de Matrim. part. 2. cap. 6. §. 4.* Ita Pontifici ex proprio erebello, propriæque causæ testes; quorum ex parte vestigia Imperatorem Justinianum diu ante quoque legisse, patet ex *sup. allegat. l. 26. C. de Nupt.*

Nupt. qui nihil aliud sic inducere posse Paternam affectionem dicit, & justam nuptiarum prohibitionem, quam nexum hujusmodi, per quem DEO mediante copulantur animæ. Et hanc prohibitionem continuasse papam Theodatum, autor est *Johann. Kromayer in. Judic. Historic. Ecclesiast. A. C. 615. p. m. 403.*

§. IV.

Perfusus autem fuit Religiosissimus ille princeps Justinianus, testibus *Alberic. Gentil lib. 5. de Nupt. cap. fin. & Rittersh. in differ. jur. civil. & can. lib. 1. cap. 15.* à suis Episcopis, ut crederet, hanc susceptionem ex baptismo spiritualem inducere necessitudinem, quæ nuptiis esse debeat impedimento. Et hanc prohibitionem postmodum Sacerdotes in Romana & Orientali Ecclesia latius extenderunt etiam usque ad septimum gradum, videat *Matth. Monach. lib. 8. Jur. Græc. Roman. tit. de Susceptoribus ex Sacr. Baptism.* ubi assertur *canon. 53. Synodi Sextæ Trullensis*: Spirituales necessitudo major est conjunctione corporum,

§. V.

Cæterum hæc antiqua Canonistarum assertio, attestantibus ipsis Pontificiis, satis animadvertitur correctæ, præsertim in superiori seculo per *Concil. Trident. Sess. 24. cap. 2. de Reformat. matrim.* Primò enim videmus, consentientibus *Navarr. in manual. cap. 22. n. 20. Basil. Ponc. de Matrim. loc. sup. cit. & Henric. Zas. ad tit. x. ne cognat. spirit. n. 3. 4.* abolitam esse decisionem *cit. cap. final.* adeoque ipsos suscipientes nullam inter se cognationem contrahere, cum de iis non loquatur Concilium Tridentinum, sed tantum de cognatione contracta cum baptizato ejusq;

Pa-

Parentibus. Secundò amplius in usu non est *capit. 4. &* per consequens Patrinoꝝ sive suscipientium conjuges hodiè, ut olim, cognatione spiritali non afficiuntur. Tertiò sublata reperimus *cap. 3. & 4. item can. final. XXX. quest. 1.* ita quidem, ut inter baptizatum & liberos baptizantis & suscipientis hodiè nullum sit impedimentum; & liberi tales non impediuntur jungi; nec etiam ab una conjuge contracta cognatio tangat alium, quo minus jungatur baptizato aut ejus Parenti; *addatur Zes. ad h. t. n. 4. in fin. & n. 9.*

S. VI.

Remansit igitur sola cognatio spiritalis inter baptizatum ejusque Patrem & matrem ex una parte, & baptizantem ac Patrinos, ad summum unum & unam, ex altera, quorum nomina libro per Parochum inscribantur, *Harmonop. l. 4. tit. 6. Lombard. l. 4. sent. distinct. 42. Th. supplem. 3. par. quest. 56. Matth. Monach. l. c. add. cap. preced. 3. S. Disp.* Veruntamen, ut sæpe dictum, hæc cognatio spiritalis nudum censetur inventum esse Ecclesiæ, ex ejus arbitrio dependens, uti quoque affirmant ex *can. De eo. can. si quis filiastrum. & aliis multis, XXX. q. 1. c. veniens. 9. & de Cognat. Spir. c. h. r. in 6. And. Valleng. ad h. t. §. 4. Covarruv. p. 3. cap. 6. §. 4. n. 1. Sanchez. 7. Disp. 54. n. 2.* Hinc quoniam juri naturæ divino, positivo & moribus primitivæ Ecclesiæ incognita fuit, adeoque fundamentum primum in liberrima impositione hominum posuit, (quod nec *Valleng. l. c. p. m. 418. & Covarruv. cit. p. 2. de Matrim. cap. 6. §. 4.* in totum negare possunt, utut hic parum sibi constans, quoad cetera, ibidem reperiat) ab Augustinæ Confessionis Magistratibus tanquam res adiaphora & meræ voluntatis insuper habetur, nec cognationem aliquam parit, multo minus

minis impedimento est nuptiis *jung. Pomeresh. §. I. Instit. de Nupt. Struv. Exercit. 29. fh. 40. Suzholz. dissert. 2. thes. 30. Cypr. de Matrim. §. 4. cap. Pfeil. cent. 1. consil. 5. Dn. Ziegl. ad Inst. Jur. Can. l. 2. c. 5. §. 5. p. m. 338. Philipp. Melanct. in Loc. Comm. de Conjug. Wesenb. de Rit. Nupt. n. 4. Everhard. Speckhan. in Analys. Jur. Pontif. p. m. 336. Meminit quidem Habn. in observ. ad Wesenb. Parat. de Rit. Nupt. n. 4. Ordinat. Ducat. Luneb. tit. 30. ubi, Jure, ait, provinciali impedimentum hoc attenditur saltem in suscipiente & suscepto; Es sol keiner oder seine/die/ oder den jentgen/so er/ oder sie/ aus der Tauffe gehoben/ zur Ehe nehmen: aber ihre/ auch ihrer Eltern Kindern/ wie dann auch der oder die Bevorm. väter/ und des Kindes Eltern/ mögen des vermeinten väterl. Verboths ungeachtet/ einander zur Ehe nehmen. Sed hæc constitutio specialis est, & jure statutorio ex beneplacito supremi principis territorii, adeoque ex libertate, non vero (uti Pontificii somniant) ex necessitate Christiana introducta; quam etiam rursus pro lubitu summus provincia: legislator immutare potis est. Lege Suevanica, (ipso fatente Habnio. l. c.) in his nulla prohibitio est. *jung. Laccen. in Syn. Jur. Suevic. Dissert. 3. q. 12.**

§. VII. Pater igitur ex hisce, Status Augustanz Con-
fessionis non multum curare reliquos esse & us cognationis
spiritualis quos tamé ingenti caterva nobis obrudunt Pon-
tificii Doctores & Casuista: *Didac. Covarruv. p. 2. c. 6. §. 4. n. 7. Thom. Sanchez. de Matrim. Diss. 54. & seqq. Basl. Ponte de Matrim. lib. 7. cap. 37. & seqq. Thom. 4. Diss. 42. q. 1. art. 3. Navarr. in Sum. cap. 22. n. 39. & seqq. Jacob. à Graph. p. 2. Decisaur. lib. 1. c. 5. Gabriel. Vasq. tom. 2. p. 3. q. 67. art. 7. Palud. in 4. Distinct. 42. Heintric. Zes. Nic. de Tudestch. Heintric. de Boich. Hecjuric. Cardinal. Hostiens. Petr. de Ancharau. Johann. Andr.*

ad.

ad eos. tit. x. de Cognat. Spirit. Nos hac vice non detrectamus, præsertim ne penitus ignorasse videamur, eosdem singularibus includere quæstionibus, prouti nobis, absque responsione, proponuntur à *Gibbers. Voet. in Polit. Ecclesiæ. p. 1. l. 2. tr. 2. sect. 3. c. 4. q. 10.* insimulque ex mente & hypothesi Pontificiorum. (quam quidem ne quicquam approbamus, uti ex supra lapsius refutatis constat,) addere resolutiones, quatenus videlicet cum eorū iure & scriptis iuxta ac pronunciatis conveniunt. Erit autem (1.) An species cognationis spiritualis inter baptizatum & filium filiamve susceptorum, prohibita in *cap. super eo. 3. x. de Cognat. Spirit.* per Concilium Tridentinum sit sublata? Resp. Aff. per *sess. 24. cap. 7. Pont. l. c. c. 39. n. 7. & seqq. Zas. l. c. num. 4.* idem dicendum de cognatione ex catechismo, olim prohibita, *c. 2. de cogn. spirit. in 6.* quam abrogarunt *Patres Tridentini, c. 2. Sanchez. 7. Diss. 10. n. 10.* Quæritur (2.) an ille, qui tanquam testis solummodo interfuit, neque suscepit, levavit, vel simile ministerium præstitit, contraxerit cognationem? Resp. Neg. Requiritur enim necessariò, ut patrinus tempore baptismi baptizatum tangat, *vid. Sanchez. lib. cit. Diss. 56. n. 5.* (& quidem tam materialiter, quam formaliter, h. e. cum intentione spondendi & omnium aliarum qualitatum, quæ in genere ad patrinum requiruntur: solus enim materialis tactus infantis patrinatum non operatur, *Laymân. l. c. n. 4. q. 1. & n. vers. Tertia est intentio.* Hoc autè cum hic deficiat, nullam cognationem importat; & hæc decisio manifestè probatur ex *Decis. S. Congreg. Cardinal. de Ann. 1597. (3.)* An Episcopus possit concedere licentiam, ut duo viri, loco viri & mulieris, sint susceptores? Resp. Aff. tametsi quidem, ut supra monitum, §. 5. extenore *Concil. Trident.* unus tantum patrinus & ad sumum duo, unus vir,

unaque sc̄mina adhibendi veniant; attamen, quia illud partim respexit ad *can. in catechismo. dist. 4. de Consecr.* ubi unus; partim ad *Concil. Eboracens. sub Calestin. III.* ubi tres, pro diversitate sexus, & mares & sc̄minæ vocari poterant. merito, ad evitandas plures inconveniencias mediam viam, duas tantum personas concedendo, apprehendit. videntur igitur verba Tridentinorum exempli gratiâ tantum allegata esse, quæ præjudicare in casibus certis non possunt. Episcopo, si forte pars duos patrilinos mares urgeat, & sc̄mina non sit in promptu, tum maximè, quod patrilini nostris temporibus ferè testium loco adhibeantur. Sufficiat quocirca, numerum non fuisse, in eligendis patrilinis, transgressos baptizandi parentes, tamen in personis aberraverint. (4.) An procurator susceptoris contrahat sibi cognationem, an verò mandanti? Resp. mandanti, *Nicol. de Tusch. Hostiens. & Alexand. de Nov. ad c. conveniens. 6. x. de Cognat. Spirit.* Non obstant canones, qui actionem personalem sonare videntur, v. g. tangat, accipiat propriis manibus. Istæ enim actiones, licet per procuratorem fiant, à nobis fieri dicuntur, sicuti & profiteri quis per procuratorem dicitur, & jurare ac vovere, *Ponce. lib. 7. cap. 39. n. 10.* qui *in fm.* neutiquam probat, quod arbitratur *Zaf. l. c. n. 10.* posse consuetudine introduci, ut procuratori acquiratur cognatio. Porro, an (5.) qui præses tantum fuit in Ecclesia, cum in infante domi baptizato implerentur solennitates, cognationem contraxerit? Resp. Neg. cum verè non conferatur baptismus, nec ulla subsit regeneratio, quæ est causa hujus cognationis, ut eâ cessante, cesset & ejus effectus, *Zaf. l. c. n. 12. Sanchez, lib. 7. Diss. 62, n. 4. & seq.* An (6.) cognationis species, à Concil. Trid. definitæ, pertineant tantum ad matrimonium contrahendum,

non ad contractum dissolvendum? Resp. Pertinent ad contractum, *Pont. l. cit. cap. 40. n. 7. & seqq.* Similiter (7.) An plures contrahant, si non constet, an sint electi & designati ad compaternitatem, & tamen omnes baptizatum tenuerunt? Resp. Aff. licet enim hunc catum reperire non potuerimus in Concilio Tridentino, attamen malumus cum *Sanchez. 4. Disp. 57. n. 11. & seqq. Navarr. Manual. c. 22. n. 39. Henric. Zaf. l. c. n. 7. arg. c. fin. de Cognat. Spirit. in 6.* stare à decisione juris antiqui, ubi omnes contrahant: Si verò plures tangant, ubi unus tantum designatus fuit, illos *Pont. l. 7. c. 39. n. 11.* præter designatum, non contrahere asserit, ex mente *c. 2. concilii læpius citati.* (8.) An commater, quæ juxta consuetudinem loci non levat aut tangit infantem, nisi cum post baptismum ei traditur à compatre, contrahat? Resp. Negamus de jure stricto, *vid. quest. supr. resolut. 2.* Affirmamus de æquitate: sunt enim in hoc baptismo duo personæ, conjunctim officium patrinorum, non verò disjunctim exercentes. Quamvis nunc successivè actus expediant; interim ad eundem finem adhibitæ, eundem quoque effectum cognationis spiritualis fortiuntur. Aliud esset, si vir præcisè ut patrinus, mulier verò ut nuda testis huic Sacramento adstarent. (9.) An cognatio spiritualis, à viro contracta, eò quod aliquem tenuerit in baptismo, vel confirmatione, transfunditur ad uxorem, vel contra? Resp. Aff. de jure canonico veteri, uti constat ex expresso textu *c. Martinus. 4. x. de Cognat. Spirit.* Neg. ex verbis *Concil. Trident. sess. 24. c. 7.* ubi videmus sublatam paternitatem & compaternitatem indirectam, *Zaf. b. l. n. 4.*

(10.) An religiosi in uroq; sacramento possint esse susceptores. Resp. Neg. de monachis, monialibus & At bairibus, *can. 103. & seqq. de Consecr. dist. 4. iung. cap. 2. §. 3. huj. Dissert. Gregor. Magn. Epist. 40. lib. 3. ne fortè extra monasteria evocentur, & negotiis alienis implicentur, Dn. Ziegl. ad l. 2. c. 5. §. 6. Inst. Jur. Canon. Lancelot. p. m. 339. (utur infolens non fuerit, olim expositus infans: à sacris virginibus colligi & ad baptismum offerri Augustin. ad Bonif. epist. 23.) Affirmare possemus quoad Episcopos, quippe qui à jugo monasticæ regulæ absolventur, *can. 1. statutum. XVIII. q. 1. ibique Gloss.* & ita non tenet eos prohibitio suscipiendi, *sep. cit. Sanchez. 7. lib. disp. 60. n. fin. 21. & lib. 6. moral. c. 6. n. 24. Rodriquez. tit. 2. reg. quest. 58. art. 3. Idem judicamus de Presbyteris & Diaconis, quia omnibus religiosis saltem claustralibus hoc munere interdicitum, Laymann. Theolog. Moral. tom. 2. lib. 5. tr. 2. c. 9. n. 3. p. 319. Sic attestatur de Ragnemondo Turonens. lib. 6. hist. n. 27. p. m. 273. qui, Sacerdos Parisiensis, filium Regis Chilperici de lavacro sancto suscipit, ipsumque Theodoricum vocari præcepit. Licet quoq; actum religiosorum, jam perfectum, nullibi irritari, & ita eosdem cognatione hac affici affirmet *Zes. n. 3. Disceptatur* (11.) An si Petrus suscipiat filium Paulæ, adhuc infidelis, & hæc postea baptizetur, possint valide contrahere? Resp. Aff. quatenus conversa. Neg. si infidelis permaneat, *Ferdin. Rebbl. de oblig. Juslit. p. 1. l. 3. q. 6. Basil. Pont. de Matrim. l. 7. c. 40. Sot. in 4. Dist. 9. art. 3. Dissentient Gloss. ad c. 1. XXX. v. 1. verb. ex lavacro. Silvest. verb. matrimonium. s. q. 8. dist. 12. & multi alii Dd. quos non curamus. (12.) An cum infans urgente necessitate domi baptizatur sine ceremoniis, & postea in templo eadem***

eadem ceremoniæ adhibentur, illic contrahatur cognatio à susceptione, an verò hic? Resp. Illic. Non enim baptismus secundum Verbum Dei seu vel infanti, sive à ministro Ecclesiæ, sive à laico & foemina, in casu necessitatis, impetratus, reiteratur, sæpius hoc prohibentibus Pontificibus, sed tantum ceremonia omiſsa solennis: imò ex baptismo minus solenni verà contrahi cognationem, quicquid dicat *Soc. in 4. Dist. 42. q. 1. art. 2.* statuit *Ponc. de Matrim. c. 40. n. 5.* (13.) Utrum si parochus ex his, quos parentes designarunt, unum solum admitrat, amboq; nihilominus infantem suscipiant, contrahat repulsus à parochò cognationem? Resp. Neg. per *text. express. Concil. Trident. c. 2.* An (14.) si parochus non admitrat designatum à parentibus baptizandi, & alium, casu in Ecclesiam ingredientem, vocaverit, ut baptizatum puerum susciperet & tangeret, cum eo contrahatur spiritalis cognatio? Aff. modo actus baptismi à suscipiente iurè solenniter, uti decet, expeditus; interim dubium non est, posse parentem cum parochò, si fortè per injuriam designatum repudiaverit, lege agere. (15.) Si in libro Curati sint descripti duo compateres vel commatres, non certificando, quis eorù sit verus compater, an ratione incertitudinis prohibeantur sine dispensatione matrimonium contrahere inter se? Resp. Neg. quia præsumtio est ex hisce libris publicis, omnes tetigisse, *add. supr. quest. 7.* An (16.) tacitus sit de substantia, ita, ut, eo deficiente, cognationò contrahatur? Resp. Aff. *vid. supr. q. 2.* An (17.) verba patrini sint necessaria? Resp. Neg. *Covarruv. p. 2. c. 6. §. 4. n. 7. Sanchez. 7. Disp. 56. m. 9. Zaf. l. c. n. 11.* cù sola susceptio sit de substantia, cætera ad solennitatè quandam spectent. Dissentiunt alii, propterea quod susceptio officium consistat quoque in fidejucendo pro infante, &

per consequens absque verbis confici nequeat quorum opinionem non promiscuè damno. Nisi fortè ad excusandos citatos Doctores, conducatur, quod suscipiens, eo ipso, quod baptismo adesse velit, tacite sponsonem & reliqua patrinorum officia promississe ac in se suscepisse videatur. (13.) Utrum parochus peccet moraliter, si ejus culpâ plures adhibiti, aut nulli designati sint? Resp. graviter eundem peccare arbitratur *Ponc. cap. 30. n. 11.* An (19.) pater, baptizans filium legitimum in necessitate, cognationem hanc contrahat respectu uxoris, ita ut nequeant, petere, nec reddere, debitum? Resp. Neg. cum per actum bonum & necessarium non debeat præjudicari matrimonio, *c. ad limina, 30. g. 1.* Sed an idem dicendum, si extra necessitatem parens baptizaverit? *Vallens. ad c. 2. x. de cogn. spirit. §. 8.* dicit maritum tunc non posse petere, teneri tamen reddere debitum, *arg. cit. cap. 2. add. §. 1. buj. cap. 4.* Non obstat *c. pervenit, b. l.* quod multis resolvit *Ponc. c. 40. n. 8. & seqq.* licet non omnes ejusdem responsiones divinatorias arbitremur. Atque tantum de spiritali cognatione, quæ tot diversas anxietates Canonistis peperit, dixisse sufficiat; prostant adhuc innumera ferè alia, quæ tamen in medium proferre religio est. Gratulor idcirco Augustanis Confessoribus, quod re hâc adiaphorâ amplius non attempta, hisce difficultatibus extricandis tempus elocare, non habeant necesse.

§. IX.

Progredior jam, ratione Effectus patrinorùm, ad alia quaesita, à Doctores potissimum juris civilis, probabiliter certè, per antea remotam cognationem spiritualeseductis, in medium producta, quæ, quoniam in praxi majorem habere utilitatem videntur, similiter in certas quaestio-

stiones redacta, luci veritatis publicæ sistam. Queritur igitur (1.) An patrinus suscepto censatur ad alimenta? Resp. Dubitant in hac materia *Baldwin. Authent. nisi rogati. C. ad SC. Trebellian. Bened. in repet. ad c. 1. de Testament. n. 767. Nic. Per. in tract. success. ab intest. char. 2.* Sed ego, auctoritate Canonica suffulcus, omnino arbitrarer rem præcisè affirmandam esse. Si enim verum est, Ecclesiam nunquam dispensare in cognatione spirituali, adeoque pater spiritualis magis sit diligendus & dicendus pater, quam carnalis, juxta *Panormitan. in c. fin. de purg. canon. & Tiracq. in l. si unquam. n. 25. C. de revocand. donat.* huic autè alimenta ex l. 5. §. 2. ff. de Lib. agnoscend. absq; omni contradictione competant; sequitur indubitato & patrinum huic liberalitate legum gaudere debere. Consentunt mecum *Francisc. Curt. de Testib. conclus. 30. in fin. Speckhan. 29. Jur. cent. 1. q. 52. n. 10. Philip. Franc. ad c. 1. de cognat. spirit. in 6. Joh. Fab. in l. 1. C. de A. leud. liber. Negant hoc J. Cti nostrates præsertim Schneidew. ad §. sed & si quis. Inst. de Adtion. n. 2.* quod & mihi arridet, nõ quidem ex ratione ab eisdem allegatâ, (nam ex arg. l. 26. C. de Nupt. Pontificiorum argumentatio, omnino remonstrari potest) sed quia nostris moribus patrini ferè totum sese obligant ad curam educationis in fide. Quoad si verò, præter hanc tutelam, insimul in se suscepissent, aut peculiari aliqua promissione se ad curam *totum Diuinarum* obstrinxissent, aliud dicendum; videtur, *vid. Gubert. Voet. in Polit. Ecclesiast. p. 1. l. 2. tract. 2. sect. 3. cap. 4. q. 8.* præsertim si concurrant in patrinum divitiæ, & in suscepto præsens admodum egestas; quia tunc, ipso jure naturæ & gentium invadente, ad suppeditas inopi proximo ferendas tenetur, quid? quod sapius officio magistratus, imò jure belli ad id in casu necessitatis cogitur. Idem pronunciandum de questione (2.) an visæ versæ susceptus patrinum alere & sustentare cogatur?

K

etiam.

etiam si eandem simpliciter affirmant *Bud. lib. 1. Philolog.*
Tiraquell. de Pœn. temperat. caus. 21. n. 9. Speckham. c. n. 11.
 qui parentibus spiritualibus actionem honorariam adver-
 sus filios suos in casu egestatis proditam esse statuunt, add.
Surd. in Tract. de Aliment. tit. 9. 2. Johann. Jac. ob. Speidel.
in notab. Jurid. verb. Sevatter. 35. p. m. 419. Huc pertinet
 (3.) an patris, à filiis spiritualibus conventis, & contra, 3
 concedi debeat privilegium competentie. Affirmant ap-
 pud *Tiraquell. cit. tom. 7. num. 10. p. m. 36. Joh. Fab. & An-*
gel. Arcim. ad §. sunt praterca. Instit. de Actionib. Neg.
Scheiderv. l. c. quia privilegium competentie, est ita per-
sonale, ut etiam ad hæredes habentis non transeat, l. cum
maritum. & seqq. ff. solut. matrimon. qui tamen cum defun-
cto una & eadem persona reputantur. Et certe perione
enumerantur in jure, quibus hoc privilegium competi-
inter quas non referuntur predictæ. Ad illas enim non
debet fieri extensio, quia hoc in jure non reperitur expres-
sus, & nos absque lege loqui erubescimus, arg. n. v. 18.
 Nobis placet distinguere inter debita, num videlicet pa-
 trinus conveniatur a suscepto ratione pecunie lucriferae,
 fortean in baptismo promissa, an vero ex debito aliunde
 contracto. Sin prius, quia debitum promissum ex dona-
 tione eritur, putamus privilegio locum esse, *arg. §. 38. lau-*
stiz. de Actionib. quia donatori competit, l. 41. §. 2. ff. de
re judicat. Sin posterius, omnino totum debitum exsolve-
 re non obstante cognatione, adstringitur. *Quaritur (4.)*
 An si quis legatum relinquat sub preteritu patris, et
 vere sin Sevatter / si causa postmodum reperiat sal-
 sa, legatum vitietur. Affirmant *Sichard. in rubr. C. de In-*
stit. & Substit. n. 12. p. m. 777. Webner. Observat. Practic.
verb. Sevatter. p. m. 225. quia præsumitur testatorem si-
 mali.

naliter respexisse ad illam affinitatem spiritualem. Negativa tamen videtur verior, propter *l. Demonstratio. 17. §. igitur. i. ff. de Condit. & Demonstr.* ubi expresse dicitur: Si in persona legatarii designanda aliquid erratum fuerit, constat autem, cum legare voluerit, perinde valet legatum, ac si nullus error intervenerit. Secus esset, si conceperit *Wehner. & Sichard.* casum conditionaliter, v. g. legatum debet valere, posito eo, quod Titius futurus erit meus pater, *arg. §. h. l. c.* Alii respondent distinguendo: an legatum alicui fuerit derelictum sub certa quantitate, an vero non, *arg. §. sed si. 15. Inst. de Legat.* quod non attendimus. **Quæritur (5.)** An poena ordinaria parricidii teneatur, qui patrem suum dolose occiderunt? **Affirmant** *Speckhan. l. c. n. 6. cum Gloss. ad eam, aut facta verb. parentem. de Penitent. distinct. 1.* quia non minus puniendus est, qui occidit patrem spiritualem, quam qui carnalem, *arg. c. Piracium. 30. q. 3.* Negativam pro nunc amplectimur ex sepius agitis rationibus: magis siquidem poena digni censentur baptizati propter præsumtam affectionem; non autem majori poena eosdem afficiendos esse credimus, idque multo magis, quod nostra opinio praxi videatur quotidiana apud Augustanos conformis. His jungi posset, ex multorum quoque Pontificiorum mente, quod cognatio spiritualis maxima ex parte ad matrimonium ejusque impedimentum restringatur, adeoque ad odiosa, & atrocissima, uti hæc poena est, extendenda non sit. Non obstat. *S. alia deinde 6. Inst. de publ. jud.* ubi dicitur, quod, si quis eum, qui affinitatis ejus, quæ nuncupatione parentum continetur, lata præparaverit, sive clam, sive palam id ausus fuerit, nec non is, cujus dolo malo id factum est, vel conscius criminis existit, licet extraneus sit, poenam parricidii.

ricidii puniatur, videlicet suffocatione in aquâ. Jam verò, ut sæpius monitum, ex opinione Juris Civilis & Canonici, major est cognatio spiritualis, quam affinitas per nuptias contracta; Ergo & magis, debet applicari pœna culei. Sed Resp. cum *Wesfenbec. & Hottomann. ad cit. §. Perex. ad tit. c. de his qui lib. occid. n. 9. Carpz. prax. crimin. p. 1. q. 8. n. 4.* hunc paragraphum ad verbum ferè transpositum & descriptum esse ex *tit. cit. Codic.* in quo non vox *affinitatis*, sed potius *affectionis* habetur. Suadet igitur ratio, ut etiam hic locus corrigatur, ita, ut sensus sit, eum tantummodò hoc supplicio gravissimo parricidii teneri, qui verum parentem occiderit, non etiam hunc, qui parentis loco judicatur.

§. X.

Quæritur (6.) An patrinus pro suscepto, & vice versâ, possit testimonium ferre? Negant hoc *Menoch. arbitr. cas. 100. lib. 2. (quem Speidel. verb. Gevattern. sed falso refert, cum potius contrarium asserat, & rem judicis arbitrio derelinquat) Grov. de Testib. n. 103. Mascard. de Probat. vol. 1. conclus. 332. n. 8. & seqq. & vol. 3. conclus. 1357. n. 50. Fulg. ad l. qui que 1. §. prator. 1. ff. de in jus vocand. Alexand. de Imol. ad l. cit. n. 5. Socin. ad h. l. n. 12. Bald. ad l. generaliter. 15. ff. de in jus vocand. Salicet. in l. testis idoneus. 9. ff. de testib. motus arg. leg. si quis alumnam. 20. C. de nupt.* Contra verò hanc sententiam affirmant *Bald. & Salicet.* (pro more certè solito inconstantes) in l. parentes. C. de testib. *Florrian. de Bonon. in l. testis idoneus. 9. ff. de testib.* quia omnes, qui non reperiuntur prohibiti esse testes in titulo de testibus, hi possunt esse testes. Ratio rationis est, quod illud *Edictum de Testibus* est prohibitorum certarum personarum, tam in causâ criminali, quam civili, *l. 1. pr. ff. de Testib.* ergo cum non reperiatur prohibitus patrinus, juxta

cit.

ctr. Autor. jur. Jason in l. apertiissimi n. 9 C. de judic. Jacob. Ayer. Precess. Histor. cap. 7. observ. 2. per tot. præsumitur esse admittendus. add. Bartol. à Saxo ferrat. Conf. 92. n. 8. Crævet. conf. 169. n. 1 Corn. conf. 61. n. 14. vol. 3. Ad jura in contrarium allata respondent Jaf. Bald. Salicet. l. c. eadem loqui & intelligenda esse tantum quoad impediendum matrimonium contrahendum; quæ decisio an satis faciat negantium argumentis, alii videant. Certum enim est ex arg. l. 26. C. de Nupt. uti & ex toto Corpore Canonico, eandem, si non majorem, patris spiritualis, quam carnalis esse conditionem. Quicquid tamen sit, nos impræsentiarum quod attinet, stamus à parte affirmantium, credimusque patrum testem pro suscepto esse posse, non tantum in civilibus, sed & in criminalibus, idque ex observantia fori & processu hodierni, qui spiritualem cognationem in hoc puncto judiciali parum curat Interim propter præsumtam amicitiam & affectionem cum suscepto neutiquam ex patrino facimus testem omni exceptione majorem, sed eum admittendum tantum, nec simpliciter adeo rejiciendum arbitramur cum Konig. in Process. c. 75. n. 6. Cræt. de Testib. p. 4. n. 69. Jacob. Ayer. in process. jur. histor. cap. 7. observ. 4. n. 11. Rip. in l. admonendi. 31. n. 181. ff. de Jurejurand. Burs. vol. 2. Confil. 190. n. 58. Ceph. conf. 169. n. 15. Simile quid dicendum (7.) si dicatur, an patrinus suscepti iudex, & contra, esse possit? tamen si hoc quaesitum præcisè negent Speidel. Menach. Mascard. Cræt. l. supra cit. Hinc facit (7.) an susceptus patrum absque venia in jus vocare possit? Negant hoc; & jure quidem civili, arg. l. generaliter. 15. ff. de in jus vocand. ubi disertè dicitur: generaliter eas personas, quibus reverentia præstanda est, sine jussu prætoris in jus vocare non possumus; jam verò patrini sunt ejusmodi personæ, quibus à susceptis reverentia præstanda est, arg. l. 26. C. de Nupt.

Et in jus vocari ab iisdem non possunt. add. *Johann. Jacob. Speidel. notab. Jurid. verb. Bevatterschaft. Alexand. & Alciat. in l. 1. C. de in jus vocand. Tiraquell. in l. si unquam. 8. verb. susceperit liberos. n. 28. C. de re vocand. donat. Speckhan. quest. 52. cent. 1. q. 1. Ascan. Clement. in tract. de pat. potest. effect. 3. n. 7. & seqq. Alexand. de Imol. (excellentissimus juris utriusq. Monarcha, sic enim vocatur in sin. super prim. Codic. p. m. 706.) cum Guilhelm. de Cui. Bald. Angel. Paul. de Cast. Roman. Jason. ad cit. l. generaliter. n. 3. Jure canonico res magis certa est, arg. c. ita diligere 30. q. 1. ibiq. Gloss. Jung. Gloss. ad c. pat. acium. verb. multo magis. ib. Gloss. ad c. qui dormierit. 27. q. 2. Dissentit e iudem Ludovic. Roman. (sibi metipsi contrarius in in loc. supr. cit.) in l. sed ff. hanc. 10. §. prator. 12. ff. de jus vocand. ex eo fundamento, quod major sit conjunctio inter fratres, quam sit cum eo, qui est de sacro fonte levatus, & qui eum levavit; & tamen inter fratres habet locum actio famosa, puta actio de dolo; & sic possunt in jus vocari, l. filius. 32. ff. de dolo mal. junct. cit. §. prator. Moribus nostris omnino verum est, specialem veniam impetrationem ab usu recessisse in citatione parentum naturalium, adeoque multo magis spiritualium, modestè tamen & reverenter, adhuc eandem petendam esse ipsa recta ratio perlvadet, Jung. Struv. S. 1. C. Ex. 5. t. b. 9. Carpzov. p. 1. Jurispr. Forens. c. 2. defn. 26. Nec minus controversum (9.) an pœnâ ordinariâ teneatur, qui patrimonium suum bannitum receptavit? Sunt qui hoc affirmant arg. l. minime. 35. ff. de religiof. & sumpt. funer. interim mitior nobis videtur negativa cum Speckhan. l. c. n. 7. & Tiraquell. caus. 21. n. 1. quemadmodum enim parcendum ei, qui receptavit bannitum cognatum, ita & ei, qui celavit compatrem, arg. l. 2. de Recept. add. Paul. Castrens. vol. 1. consil.*

229. [10.] Prolixissime à num. 167. usque ad n. 177. per se-
 ptem dubitandi rationes examinat: *Mager. c. 13. pag. 593. de*
Advocat. Armat. quæsitum: utrum filio protectori de-
 ferat: clientum contra spirituales quoque patrem jure
 prohibita sit? quod tandem num 178. negativè in omni-
 bus licitis casibus decidit; & ad rationes dubitandi respon-
 det à n. 122. ad n. 192. Inter patrem enim, inquit ille, & fi-
 lium spirituales nulla existit civilis obligatio, quæ initura
 inter advocatum & clientes tuitionis promissæ ac debitæ
 vinculum dirimit, sed ex cognatione illâ spirituali duntaxat
 necessitudo oritur, quæ potissimum impeditionem mari-
 monii in certis gradibus respicit & reverentiam quandam
 inducit, ut communibus suffragiis receptum statuit *Me-
 noth. Arbitr. quæst. cent. 1. cas. 100. n. 2.* Plura quæsitâ: an
 scilicet parrinus absque cautione tutelam administrare? an
 cum suscepto contractum celebrare? an absque mandato,
 nomine suscepti, in judicio comparere, & c. queat? hâc vi-
 ce spontè prætereo, quum inter omnes dispalleat; eadem
 ex hæcenus fusius enumeratis satis superque clarere, an in
 foro pontificio primum ac tertium affirmativè, secundum
 verò negativè; è contrario in foro Augustano (quo-
 ad mores hodiernos) primum ac tertium nega-
 tivè, secundum affirmativè deciden-
 dam esse.

CAP.

CAP. V.
PATRINORUM ADJUN-
CTUM ADJICIENS.

§. I.

AD junctum susceptionis à Patrinis præstita est munus
novo suscepto post administrationem baptismi obla-
tum, vulgè nummus lustricus, Germanicè *das Patern
Geld* / quæ pecunia in fidei daræ tesseram, vereque admi-
nistrati baptismi symbolum ac testimonium offertur. Hanc
ad substantialia baptismi non pertinere, sed aquam cum
verbo plenam & integram baptismi essentiam constituere,
adhibita invocatione Sacro Sanctæ Trinitatis, affusaque &
aspersa baptizato in nomine Patris, Filii & Spiritus S. aquâ,
tradit eum *Gerhard. Loc. Theolog. de Baptism. tom. 4. sect.
3. n. 26. et cap. 5. n. 88. Carpz. in Jurisprud. const. desin. 272.
l. 2. tit. 17. n. 1.* Quando autem hic nummus lustricus pri-
mum dari coepit, perinde incertum est, atque ipsimet pri-
mus patrinorum usus. Quod enim nonnulli de Higinio
proferunt cum *Balduin. in Casib. Conscient. lib. 2. c. 11. cas.
8. Umm. Diss. 5. ad Process. iudic. n. 34. in fin. Joh. Bapt. ist.
Casal. de Vexerb. Christian. rit. c. 5. Perkins. Cas. Conscient.
l. 2. c. 10. q. 2. & aliis supra in §. 5. cap. 1. huj. Dissert. citatis,*
nullis certis innititur fundamentis, quin potius vero pro-
babilitatis stat talo. Ex ipso quippe canone (posito, sed
non concessio, quod verus ille sit, qui communiter Higinio
adscribitur *in c. in catechismo. 100. distinct. 4. de Consecrat.*)
constat, diu antea fuisse recipiendorum patrinorum mo-
rem in usu; quia Auctor in eodem non videtur introducere
velle morem patrinorum, sed jam introductum reformare,
mentio

mentio autem ibidem nulla sit pecuniæ lustricæ, nec etiam ex aliis indubitatis scriptoribus demonstrari potest: hinc verisimile non est, morem hunc donandi unâ cum i psis patri- nis, aut non multò post fuisse exortum. Præterea tacent de hâc donatione lustrali leges quoque nostræ civiles, ipse- que Imperator Justinianus, per universum Juris corpus tot tantaque varia & Jctorum & Principum effata proferens, ita quidem, ut minus probanda quorundam conjectura sit, voluisse eandem Legislatores nostros vel (1.) sub donatio- nibus ad pias causas comprehendere, in iis, ubi singulare jus habent; in cæteris verò sub aliis donationibus; vel (2.) eo tempore non frequentes de ea incidisse controversias, & pro- inde Legislatores eam præterisse *arg. l. 3. 4. 5. & 10. ff. de Legib. præsertim sub Ethnicis Imperatoribus*, ubi certe Christiani de ea pecunia ne hâere quidem ausi sunt: vel (3.) eandem parvam frequenter esse summam: vel (4.) eam tempore Christianorum Imperatorum in abusum venisse & postea, ut antea obtinuit, ad usum revocatum. Quidam, quod magis absurdum, (etiamsi censeatur probasse *Guili- elm. Stuck. Antiq. Convival. lib. 1. c. 16.*) huic ritum de- dedeunt ab antiquis gentilium moribus, quorum rude- ra etiam animadvertimus apud *Terent. in Phormion. verb.* Porro autè Geta ferietur alio munere ubi ea pepererit, porrò autem alio, ubi erit puero natalis dies: ubi initiabunt, omne hoc mater auferet, puer causa erit mittendi, &c. Quidam porrò penitus opinantur, huic largitati ansam dedisse tres Orientis Reges, dona Christo infantulo offerentes: verum & hoc ægrè ad pecuniam lustricam applicari potest, utut eò inclinat *Zeil. Cent. 5. Epist. 52.* Quicquid denique sit, nobis hâc vice sufficiat, donum hoc, posito, quod jam usu recep- tum & approbatum sit, considerasse in tantum, in quantum in materia contingenti fieri possibile est.

L

§. II. Con-

§. II.

Concedimus igitur, potuisse evenire, quod aliquando propter ethnicorū persecutiones & seductiones inopi neq; non egeno infanti aliquid à patrinis, benevolentia ac liberalitatis ergo, fuerit traditum; interim exinde nulla consequentia probabilis est extrahenda, videlicet, quod tempore Higinii, nec post aliquot demum secula sit introducta, Nec ipsum tradendi ritum damnamus: pia siquidem ceremonia est & consuetudo, quā susceptores suum erga infantem realiter exhibent affectum, juxta ac in memoriam eidem revocant baptismum semel legitime administratum: arrha est, quā suscipiens quasi se obligat, ad exequendum id, quod semel infanti ejusque parentibus coram sacerdote, ratione pietatis & Christianitatis, promisit. Addunt nonnulli, quod sit quasi subsidium vitæ infantibus, præsertim pauperioribus, quo melius in omnibus religiosis ac honestis exercitiis à Præceptoribus informari queant, à Patrinis exhibitum: Imò quod hieroglyphicum sit aliquod, quò infantes à Patrinis DEO contra Diabolum; (quemadmodum milites seculi Principi contra hostem) conscribuntur: Sed hoc, sicuti ultra simile non extendimus; ita etiam non undiquaque damnamus. Faceffat proinde vaniloqua multorum curiositas, quæ partim hanc susceptorum erogationem simoniæ accusat, partim & penitus abolendam svadet. Usus siquidem, non autem abusum exoptamus, ingenue interim confitentes, posse hoc laudandum negotium iterum atque sapius in deteriores rapi partes.

§. III.

Possunt interim hancce donationem suscipere tam Patres, quàm filii familias, tam ratione peculii castrensis vel

vel quasi, quàm adventitii, præsertim irregularis, *Novell.*
117. cap. 1. §. 1. idque tam inter vivos, quàm mortis causâ,
Fachin. in lib. 5. Controvers. 25. Ludvvel Exercit. 6. th. 3. l. c.
 (licet dissentiat *Harpr. ad §. 1. Inst. de donat.* qui loquitur
 & decidit cuncta *arg. l. 7. §. 4. de donatione peculii adven-*
titii, in quo Patri competit ususfructus, aliàs quippe filius-
familias in hoc expedire potest, quæ sunt juris Gentium,
 quale quoque est donatio mortis causâ.) Præsumitur enim
 filius juxta *cit. l. 7. §. 1. ex justa & pia causâ motus, donas-*
 se, præprimis, si non legitimum modum respectu persona-
 rum, temporis & rei donatæ excederit. De peculio pro-
 fectio nullum est dubium, eum de hoc in præjudicium pa-
 tris impensas facere non valere. De formina idem dicen-
 dum, ratione bonorum sibi reservatorum: Nam de bonis
 dotalibus, (etsi fortè æstimato datis) donare non potest. Sed
 an hoc procedit ne quidem consentiente marito? Ita qui-
 dam volunt *arg. l. 21. Cod. de donat. pr. Inst. Quib. alien.*
licet, quod ibidem reperire non potui; cum textus loquan-
 tur non de utriusq; conjugis in distrahendis bonis dotalibus
 consensu, sed tantum, si alienatio suscipiatur vel muliere in-
 vitâ, vel marito dissentiente. Putarem maris stringere *Nov.*
61. cap. 1. §. 2. Sed nec ibidem omnis consensus, ne quidem re-
 spectu immobilium rerum rejicitur, quin potius ille saltem
 non iteratus fuit post biennium: ut jam nil dicam de jure
 Canonico, *arg. cap. 2. de jurejurand. in 6.* His adde secundû
Ludvvel, Disp. cit. Th. 12. lit. c. quod maritus res dotales mo-
 biles, sive servando servari possint, sive non, dissentien-
 te licet muliere, rectè alienet; *arg. pr. Inst. quib. alien.*
licet, quis igitur de hac donatione pecuniaria, consen-
 sente marito ab uxore facta, ratione validitatis indubitabit:

Huc quoque referimus bona uxoris paraphernalia. Imò defendere conabimur marito etiam dissentiente, uxorem modicè posse de dote & fructibus dotis, quatenus ad infantem suscipiendum istuitu mariti fuit invitata, donare, licet ille eorum sit Dominus.

§. IV.

Solet autem pecuniæ lustricæ nomine venire, ex communi consuetudine, pecunia numerata, etiamsi sæpius argentea vel aurea vascula, quid? Vasa, tum maxime apud Magnates, (*bey denen Einsegnungen*) imò res immobiles, fundos & totas provincias animadvertamus. Qui luxus sub pœna arbitraria non semel atque iterum inter subditos mediatos ad certam & statutariam portionem fuit laudabiliter restrictus, daß sie nicht mehr als 12. Gr. 1. Thlr. 1. Ducaten ic. nach Belegenheit ihres Standes und Vermögens dürfen schenken und einbinden/ perinde ut conivivia, de quibus *supr. cap. 3. §. 12.* Sed an valide, uti adultis, ita quoque infantibus donari potest? Videtur quod non, *arg. l. 3. C. de acquirend. poss. l. 26. C. de donat.* Assertiva tamen stabilitur propterea, quia reverà alteri, invito quoque & ignorantì, res donari potest, *arg. l. 10. ff. de donat.* ex parte tradentis, qui animum habet dominium & possessionem à se abdicandi; licet non statim accipiens ignorans (prouti hic infans) rei donatæ fiat dominus, vel possessionem acquirat, nisi fortè per Procuratorem vel Tutorem *l. 32. §. 2. ff. l. 1. Cod. de acquirend. poss.* cujus vices hoc in loco Parentes supplere possunt. Non obstant verba ultima *l. 3. C. h. r.* Respondit enim *Dn. Schroter. in Resolut. LL. C. h. l.* Verba ista esse tantum relativa, non dispositiva, quia hæc opinio Papiniani in toto nostro Corpore Juris non reperitur, sed contrarium potius in *l. c. 32. §. 2. ff. h. s.* alia profert *Nicol. à Passer. Concil. Leg. p. m. 330. Salycet. ad l. c. de donat. sum. 3. in fin.*

§. V. Da.

Datur hæc pecunia Iultricea, vel statim numeratò & seapse in actu baptisimi infanti, vel promittitur saltim solutio; quo casu institui potest conditio ex lege, quoniam censetur pactum legitimum Constitutione Justiniani confirmatum, ut actionem produceret, *l. 35. C. de donat. argument. l. 6. ff. de pact. junct. l. un. ff. de Condition. ex Leg. Hann. 2. Var. Resol. Tr. 4. quest. 1.* Et hæc procedere posse arbitramur, etiamsi avus istam in baptismo promissionem fecerit, post cujus mortem nepos susceptus validè actione experitur adversus cohæredes, licet alias donatio inter Parentes & liberos regulariter non valeat, *l. 31. §. 2. ff. C. de donat.* à qua tamen donatio ad pias causas, qualis & hæc est, excipitur, videatur *Clar. 4. sent. §. donatio. quest. 8. n. 6.* Nec dubito ab avo, adhuc in vivis existente, nepotem hoc promissum condicere posse non obstante eò, quod inter patrem & filium nulla obligatio contrahi possit, *l. 12. Inst. de O. ex delict. l. 710. de Furt.* Numeratur enim hæc donatio inter peculia quasi castrensia, *Carpz. Jurisprud. Consist. lib. 2. Def. 272.* ubi omninò obligatio validè contrahitur, licet privilegium competentæ Parentibus hoc in passu non denegandum. Si tamen creditor patris suscepto donaverit ejusdem chirographum? multi ibidem privilegio locum non esse asserunt: multi contra *arg. l. 7. de Oblig. & Actio.* omnem actionem adversus parentem denegant. Nobis aridet prior decisio, propter id, quod in peculio quasi castrensi pater tantum consideretur ut tutor legitimus, juxta *Carpz. J.F. c. 24. def. 19.* adeoque si à filio conveniatur, hoc non sit sub respectu filii, quin potius patrisfamilias. Ex bono interim & æquo, propter affectionem filii erga parentes naturalem, eidem beneficium competere debere existimamus. Sed quomodo, & adversus quem hæc actio instituta

enda

enda in sequenti negotio: Titius ad suscipiendum rogatur, hic substituit Mœvium quia ipsemet propter impedimenta se sistere non poterat; Mœvius promittit certam summam, quaeritur an Titius conventus eandem solvere teneatur? nos non autumamus, de facili aliquem alterum ita simpliciter substitutum esse, nisi eidem insinuat instructionem addat, quid, quale, quantumque, ratione pecuniae lustricæ, suscipiendo offerre debeat. Quod si igitur limites sibi praescriptos substitutus fuerit transgressus, omnino Titius tenetur, vi datæ commissionis, Mœvius autem ratione ejus, quod sua sponte superadjecerat. Aliud est, si pater infantis, fortè ad patrinatum invitando, alium interea substituerit, vel, si substituens patrinus substituto nihil de donando in mandatis dederit; tunc enim, si substitutus quid promiserit, ipsemet tenetur. Sed daturne eidem repetitio? Sane, si substituens alibi quid pecuniae lustricæ communiter dare fuerit solitus, vel alias vivat in eo loco ubi donum hocce dare moris est, & substitutus consuetam & ordinariam summam, in dando vel promittendo, non sit supergressus, utique arbitramur actionem mandati, vel negotiorum gestorum substituto denegandam non esse quippe cum se gesserit solito more, quò etiam ipsemet invitatus principalis patrinus usus fuisset, si adfuisset.

§. VI.

Solet hæc pecunia, quæ ut plurimum schedulæ piæ quandam gratulationem de baptismo jam noviter recepto continenti, includitur, computari à nostratibus in pecuniâ quasi castrensî infantis; quare à patre in alium quandam, quam infantis, cui donata, ulum converti nequit, prouti respondit *Consist. Supr. Dresd. apud Carpzov. Jurisprud. Consistor. l. 2. Defin. 272. in verb. darneben N. aufzulegen/das er das Patengeld/so nicht seine/sondern des Kindes/*

Kindes / wiederum annehmen / und zu anderer Anord-
nung nicht Ursach geben soll. Hinc quoque liberis juxta
eundem *Carpzov. Jurispr. Forens. p. 2. Consil. 24. Desin. 18.*
hujus pecunia lustricæ nomine tacito hypotheca in bonis
parentum competit. Prouti etiam Scabini Lipsienses in
concurſu creditorum inter hypothecarios collocarunt fili-
am, ratione munerum, in baptismo à susceptoribus dona-
torum. Quod verum est, licet creditor chirographum pa-
tris filio in baptismo donaverit, ratione cujus similiter jam
dicta prærogativa gaudet, *vid. §. 4. hoc. cap.*

§. VII.

Ex hoc potro sequitur, quod Parens in hac pecunia
administratione tantummodo se habeat ut tutor legitimus,
nec sibi, in illa dimidiam partem usufructus attribuere
valeat. Licet enim alimenta infanti suppeditare tenca-
tur, & hæc pecunia ut plurimum tum ea intentione, ut in-
fantis usum atque alimentationem impendatur; à Patri-
nis donetur: interim tamen, quoniam alias parens jure na-
turæ necessaria partui procurare sit adstrictus, atque hoc-
ce donativum signum administrati baptismi præ se ferat,
igitur ex communi totius Germaniæ observantia (utut hoc
nesciat Jus Civile) usufructus, prout in peculio quasi ca-
strensi, denegatur, licetque econtrario infanti de eodem,
quomocumque velit, tam inter vivos, quam mortis cau-
disponere,

§. VIII.

De illo quoque videndum: an mutata religione, secun-
dam cujus ritum infans quis fuit baptizatus, & in qua susce-
ptor eum diligenter educare in baptismo vel expresse, ut in
multis locis, vel tacite promissit, pecunia hæc lustralis repeti
possit? Quidam hoc præcisè affirmat, quoniam sicut in omni do-
natione donantis voluntas & intentio est spectanda, *l. 3. ff. de
Donat.*

Donat. Cephal. lib. 3. consil. 400. n. 75. ita quoque hic susceptor sub eo modo & lege infanti dare censetur, ut ille in vera religione christiana constanter permaneat, nec ab eâ deficiat: sicut quoque eodem modo infans, dum pecuniam hanc accipit, consequenter videtur se obligare, & promittere, quod velit in ea religione permanere. vestigia & mores vitæ & fidei susceptoris sui diligenter sequi. Ubi verò quis non servat legem quam donator adjecit donationi, ibi donatio revocari poterit. Fatemur hæc satis speciosa esse, quæ tamen nos absolute in suas partes propterea nō trahunt. Distinguiamus quippe inter religionem in Imperio nostro, vigore pacis religiosæ & Instrumenti Pacis Cæsareo. Succici, prohibitam & approbatam, Quoad illam (v. g. Socinianam, Anabaptisticam, Quackerianam, &c.) assertum prius toleramus & conditionem concedimus: quoad hanc verò (v. g. Lutheranam, Reformatam & Pontificiam) negamus. *arg. art. 5. §. 34. & §. 40. Inst. Pac. Osnabr. 1648.* Nulla quippe alteram publice privatimve concionando, docendo, disputando, scribendo &c. susq; deque habeat aut aliter spernat ac damnet. Ergo nec, si susceptus ab una ad aliam transeat, dici politice potest ipsum a vera religione ad hæreticam transisse.

§. IX. Super sunt alia quæ sita de pecunia Infanti promissa, an nimirum donatio iustitialis propter supervenientiam liberorum possit revocari? Similiter an hæc donatio,posito, quod summam 500. solidorum excedat, insinuatione egeat? Verum quoniã utriusq; affirmativa decisio ex argumentis juris nostri manifesta est, *add. Carpz. l. 5. t. 7. Resp. 63. n. 2. p. 1108.* idcirco uberiori enucleatione super sedemus. Tibi interim benevole Lector, hoc quicquid est speciminis ad disputandū propositi, seduli committentes. Plura de eodem præferre potuissimus, sed propter chartæ angustia, cui pepercimus, in hac tam fertili messe uberiores fuisse nefas videbatur. Vale interim, atq; si fortè maturiora, quid? saniora nos edocere volueris, obsequium nostrum, promittente hoc calamo, certissimè, promptissimeque Tibi sponde,

F I N I S.

Jena, Diss., 1671 Si-8

ULB Halle

3

005 360 692

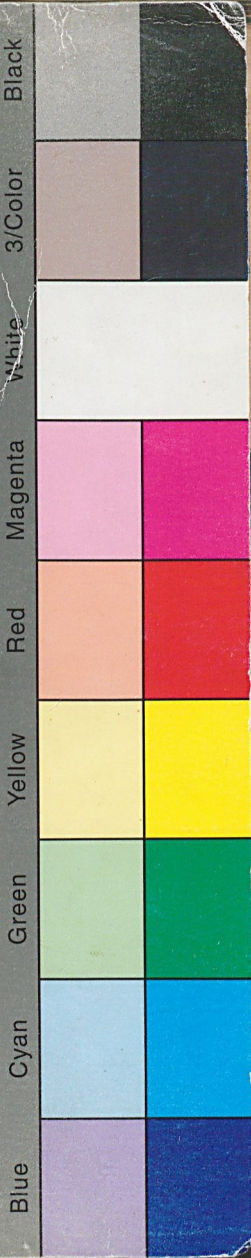
Vb 17

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

1671, 28^b
2

f. f.

RINOS

Die

evattern

102

PRÆSIDE
ORG. SIMONE. D.

EXHIBET
IN. JACOB. *Boh*
RTO. THURINGUS

JENÆ.
S MÜLLERI. LXXIIX.

32.
~~30~~